

SLOVENSKI NAROD

Izhaja vsak dan popoldne, izvenredne nedelje in praznike. — Inzerati do 30 petič
a Din 2.—, do 100 vrst Din 2.50, od 100 do 300 vrst a Din 3.—, večji inzerati petič
vrsta Din 4.—. Popust po dogovoru, inzeratni davek posebej. — Slovenski Narod
velja mesečno v Jugoslaviji Din 12.—, za inozemstvo Din 25.—. Rokopisni se ne vračajo.

UREDNIŠTVO IN UPRAVNIŠTVO
LJUBLJANA, Knafljeva ulica št. 5
Telefon št. 3122, 3123, 3124, 3125 in 3126

Podružnice: MARIBOR, Grajski trg št. 8. — NOVO MESTO, Ljubljanska cesta
telefon št. 26 — CELJE: celjsko uredništvo: Strossmayerjeva ulica 1, telefon št. 65.
podružnica uprave: Kocenova ulica 2, telefon št. 190 — JESENICE, Ob kolodvoru 101.
Račun pri poštne čekovnem zavodu v Ljubljani št. 10.351.

ODKOD JE DOBIL HITLER DENAR ZA SVOJ POKRET

Senzacionalna razkritja bivšega Hitlerjevega zaupnika o finančnih virih Hitlerja

London, 4. avgusta. Pod naslovom »Hitler kot Frankenstein« je izšla iz zanimiva knjiga, ki kaže svetu, da so Hitlerjev pokret v Nemčiji financirali inozemski finančniki in da njemu in njegovi stranki plačani visoki zneski niso bili vedno arijskega izvora. Knjigo je napisal bivši Hitlerjev pomočnik Johann Steel, ki je moral z aeroplanom odleteti iz Nemčije, da si je rešil življenje, ker je vedel preveč podrobnosti iz tajnih koticov Hitlerjevega sveta. Znatno del tega denarja je prišel tudi iz Anglije.

Znano je, da Hitler ne štedi ne truda ne denarja, da pove svetu, kaj je njegov pokret storil in kaj namerava še storiti. Zato je ustanovil posebno ministrstvo za propagando, kar zopet kaže popolno neznanje tuje psihologije, ki sploh neče ničesar verjeti, kar diši po propagandi. Samo o nečem Hitlerjevska propaganda sumljivo molči: kako je bil financiran Hitlerjev pokret. Niti vodja, niti noben njegov najzgovornejši pajdaš ni povedal, od kod so prišle ogromne vsote v Hitlerjevske blagajne — 350 milijonov mark (okrog 5 milijard Din) v petih letih. Ta vsota se zdi ogromna, v resnici pa ni, če pomislimo, koliko je moralo stati rekrutiranje in vzdrževanje armade rjavosrajčnikov. Ta denar ni mogel priti iz žepov obubožanih srednjih slojev, ki so zdaj glavni faktor stranke nemškega diktatorja.

Steel piše, da je cela armada plačanih agentov skozi 10 let zbirala denar po Nemčiji, Angliji, Švedski, Zedinjenih državah in Franciji. Agentje niso morali biti Hitlerjevci. Delovali so na čisto trgovski podlagi proti plači in proviziji. To so bili v resnici trgovski potniki, ki so prodajali Hitlerjem, kakor so prodajali drugi mlo in električne pometalce. V tujih državah so navezovali stike s »kontaktnimi« možmi, izbranimi za to, ker jim je njihov trgovski in družabni položaj omogočal dostop do vplivnih in bogatih mož.

Predsednik Državne banke Hitlerjev finančni agent

Med tistimi, ki sem jih sam poznal, piše Steel, so dr. Hjalmar Schacht, Arnold Reebberg, Alfred Rosenberg, ki je malo arijski in ki je v javnem agitacijskem poslanstvu v Angliji klaverno pogorel, dalje George Bell, v Nemčiji naturalizirani škot, ki je bil v marcu 1933 v Münchnu umorjen tudi za to, ker je preveč vedel in ker se je hotel izneveriti Hitlerjevstvu ter končno Göring, čigar polje delovanja je bila zlasti Skandinavija.

Plačani agentje, ki so šli po stopinjah »kontraktnih« mož, so dobivali denar od Göbbelsa, sedanjega ministra propagande. Ameriški agentje, ki so delali pod nadzorstvom dr. Schachta, so imeli nalogo dopovedati Američanom, kako bo narodni socializem vrnil Nemčiji blagostanje in rešil denar, ki so ga Američani investirali v »Vaterland«. Steel pravi, da so učinkovali ti argumenti do višine nekolicin milijonov dolarjev. Morganova banka je dala 50 tisoč dolarjev prvič in 35.000 drugič. Največji posamezni prispevek iz Amerike je dala neka avtomobilska družba. Leta 1923, se je pogajala ta korporacija o nakupu avtomobilskega koncerna v Nemčiji (najbrž General Motors in Opel). Ko je bila pogodba sklenjena, in sicer tako, da sta se stranki v veliki meri izognili obdavčenju, je ameriška uprava prevzela podjetje. Američani so kmalu spoznali, da morajo sprejeti v produkcijske stroške v Nemčiji socialno zakonodajo, ki so jo zagovarjali socialni demokrati na povelje strokovnih organizacij.

Ob tem času je bil Hitler že na obzoru kot morebitni čimtelj, ki bi mogel streči socialno demokracijo. Bilo je naravno, da se je ameriška avtomobilska družba zanimala za Hitlerjev pokret. Njen prispevek je znašal 100.000 dolarjev.

Vloga avtomobilskega magnata Forda

Steel trdi, da je bil najmočnejši Hitlerjev zaveznik v Ameriki Henry Ford. Njuno prvo srečanje datira iz časa, ko je Fordov list »Dearborn Independent« neprestano napadal žide. Po slovitim procesu v Chicagu in njemu sledi ustanovitvi lista je stopil Ford v stik z izdajatelji Hitlerjevskih propagandnih tiskovin. Ford je predlagal, naj bi v obliki brošure ponatisnili izbrane članke iz »Dearborn Independent«, prevedene v nemščino. Izrečno je dovolil rabiti v reklamah za brošuro skupno ime Ford in Hitler in sam je dal denar za to reklamo Hitlerjevi zaupniki so dobili ček za 40 milijonov dolarjev za širjenje protizidovske propagande v Nemčiji, toda slaba prodaja brošure je razjezila avtomobilskega magnata iz Detroita, ki je za nekaj časa prekinil zvezo s Hitlerjem. Skupaj ju je zopet spravil pruski princ Ferdinand, sin bivšega prestolonaslednika, ki je delal v Fordovih tvornicah. Pred dozim mesecem se je vrnil tja preko Londona, najbrž tudi z drugačnim ciljem, ne-

go da bi si služil pri Fordu vsakdanji kruh. Med bivanjem v Londonu je povedal, da je bil Ford sam zadnji, ki je nehal svoje- ga princa delavca titulirati »Vaša Visokost«. Steel pravi, da je zbral princ Ferdinand v Detroitu velike zneske za Hitlerjev vojni sklad, zlasti med Nemci in italijanskimi bootleggerji. Denar je pošiljal v Nemčijo po princu Avgustu Viljemu.

Interesi oboroževalne industrije

Toda večina denarja za Hitlerja je prišla od velikih tovarn orožja, ki so jim dšali izdatki za izvežbanje in opremo 4.000.000

podanikov, tajne policije, njegovih 35 vojaških aeroplanov, 4 letalskih šol in za propagando in širjenje mržnje proti vsem narodom izveniši Nemce in Skandinavce, to se pravi za pripravo bodoče vojne. Ogromne

vsote sta baje dali Hitlerju Ivar Kreuger in neka velika švedsk. tvrdka, tesno zvezana s Kruppom. Prispevki iz Poljske baje niso izvirali samo od nemške manjšine, temveč tudi od poljskih oboroževalnih interesov.

Steel opisuje dalje, kako deluje Hitlerjeva tajna policija. Prisluškuje telefonskim pogovorom, odpira pisma in vohuni za sumljivimi ljudmi v zasebnem življenju. To je glavni vzrok samomorov, ki so bili letos v Nemčiji na dnevnem redu. Steel navaja podrobnosti, kako so bili umorjeni »čarovnik« Hermann Schneider in drugi, kako vtepaajo podivjanost in mržnjo nemški mladini in brezposelnim, ki se nimajo zateči kam razen v Hitlerjevo vojsko.

Hitler se pripravlja na vojno

Vojna, pravi Steel, Hitlerju ni samo vprašanje možnosti, temveč samo vprašanje najprimernejšega časa in razmer za njen začetek. Narodni socialisti morajo dati svojim pristašem vsak dan kaj novega, da jih obdrži v navdušenju. A kaj naj počne Hitler s 400.000 oboroženimi udarniki in 250.000 jeklenih čelad, ko je pa po metal iz uradov že vse demokratske in republikanske uradnike ter jih namoestil z zvestimi udarniki, pa mu je še vendar ostalo pol milijona oboroženih mož, ki za nje ne bo nobenega plena. Preganjanje židov se ne da trajno obdržati, marksisti so v koncentracijskih taboriščih in tako Hitler nima kaj početi. Hitlerju ni prijetno, da se pozornost njegovih vojakov vedno bolj osredotoča na vlado.

To je dalo Steelu povod, da pravi Hitlerju »Frankenstein« in se vprašuje, ali se ne bo zmag nacionalizma obrnil proti svojem duhovnemu očetu in ali ne bo raztrgal najprej njega, potem pa kapitaliste, ki so ga vzredili. Knjiga napravi vtis, da si Steel tega ne želi, temveč da se takih posledic ne boji in da nikakor ne spada med »marksiste«.

(»Frankenstein« je naslov novele, ki jo je napisala Mary Wollstonecraft Shelley, soproga pesnika Shelleya. Novela je bila prvič objavljena leta 1818. pod naslovom Frankenstein — moderni Prometheus. To je zgodba moža, ki je ustvaril zmagja in mu vdahnil življenje, potem je pa spoznal grozne posledice svojega dela, ki ni vedel, kam bi z njim.)

Veliki nemiri v Strasbourgu

Od komunistov nahujskani stavkajoči delavci so začeli ropati trgovine — Celonočna borba s policijo

Strasbourg, 4. avgusta. Ze teden dni trajajoča stavka stavbnega delavstva je dobila včeraj obseg velikih komunističnih nemirov. Iz Posaarja in drugod je prišlo zadnje dni v Strasbourg večje število komunističnih agitatorjev, ki so včeraj nahujskali stavkajoče delavstvo k velikim neredom. Ze dopoldne je prišlo po nekem zborovanju do spopadov s policijo, ki so jo stavkajoči obmetavali s kamenjem. V spopadu je bilo ranjenih 20 delavcev in dva policaja. Okrog 10. zvečer so stavkajoči znova navalili v središče mesta, pogasili luči, ustavili vse avtomobile in travmaje ter napadli pasante. Ko je prišla policija, so jo sprejeli z noži, palicami in kamenjem ter naposled začeli tudi streljati. Policija je bila prešibka in se je morala umakniti,

dočim so demonstranti navalili na kavarne in gostilne ter jih demoralizirali. Nato se je začelo splošno ropanje trgovin, udarili pa so tudi v zasebna stanovanja. Nemiri so trajali vse do 6. jutraj, ko je dobila policija vojaška ojačenja ter je demonstrante razpršila. Sto oseb, med njimi mnogo komunističnih agitatorjev, je bilo aretiranih. Borba med policijo in stavkajočimi je bila izredno ostra, ker so se demonstranti na več krajih zabarikadirali ter se je z obeh strani streljalo v salvah. V bolnicah je bilo jutraj 78 ranjenih, več oseb pa je bilo ubitih. Trenutno vlada v mestu mir; po ulicah patrolirajo močni vojaški oddelki, ki so zasedli tudi vsa križišča in važnejša javna poslopja.

Velesile in avstrijsko - nemški spor

Izzivanje in oboroževanje Nemčije izziva vedno večje vznemirjenje

Pariz, 4. avgusta. g. Ves francoski tisk se bavi danes na uvodnem mestu z demaršo francoskega poslanika v Berlinu ter z možnostjo skupnega koraka velesil v Berlinu zaradi napetosti v avstrijsko-nemških odnosih. V tej zvezi pripominja »Journal«, da predstavlja nemška letalska propaganda v Avstriji kršitev mednarodnega prava, ki bi moral dovesti do apela na Društvo narodov. Francoska vlada je stopila v zvezo z Anglijo, Belgijo, Italijo, Poljsko in državami Male antante, da opozori Nemčijo na respektiranje mednarodnih obveznosti. Dalje doznava »Journal«, da so dispozicije angleške vlade, ki jil je angleški poslanik v Parizu sporočil francoskemu zunanjemu ministrstvu, popolnoma v skladu s francoskim stališčem.

London, 4. avgusta. AA. O stališču Anglije v sporu med Nemčijo in Avstrijo je izšlo tole uradno pojasnilo: Vprašanje zopetnega oboroževanja Nemčije, s katerim se je britanska vlada zmerom pozorno ba-

vila, je postalo posebno aktualno zaradi najnovejših dveh incidentov: prvič zaradi nemškega predloga Angliji, da bi kupila angleški letalski material, in drugič zaradi solnografske afere. Prva stvar se je uredila z odklonitvijo dovoljenja letalskega materiala v Nemčijo, ker je nezdružljivo z duhom in črko pogodb, ki jih je Nemčija sama podpisala. Druga stvar je bila pa predmet razgovorov med Prizom, Rimom in Londonom. Danes se more reči, da je London tako v vprašanju nemškega oboroževanja kakor sploh v vseh vprašanjih za skupno akcijo Francije, Velike Britanije in Italije, ki jo smatra za zanesljivejšo in učinkovitejšo kakor individualne intervencije. Takšna trojna intervencija bi se mogla naslanjati na tri točke, ki se zde londonski vladi tesno združene: na predlog glede nakupa letalskega materiala, na nemške polete v Avstrijo in na politični manever za penetracijo v Avstrijo.

Ludovik Černe st. 75 letnik

Ljubljana, 4. avgusta. Jutri bo praznoval zlatar in trgovec v Ljubljani g. Ludovik Černe st. svojo 75letnico.

Ta svoj jubilej neumornega, častnega ter izredno uspešnega dela slavi sicer v najožjem krogu svojcev, vendar pa smatramo njegovi številni prijatelji in tovariši za svojo dolžnost, da mu izrečemo ob tej priliki tudi mi svoje najsrčneše čestitke z vročo željo, da mu bodi prisojeno uživati še dolga, dolga leta v polnem zdravju uspehe plodonosnega delovanja tako v lastno srečo kakor tudi v vzpodbudno zadovoljstvo vsega sorodstva oziroma številnih prijateljev.

G. Jubilar je bil rojen dne 5. avgusta 1858 v Ljubljani, kjer se je izučil zlatarske obrti. Kot pomočnik je delal 13 let, nakar je pričel samostojno zlatarsko obrt v Wolfovi ulici št. 3, torej v hiši, v kateri prebiva še danes in ki je prešla pozneje v njegovo last.

Leta 1884 se je oženil in zvesta družica mu je rodila 13 otrok, od katerih žive še štirje. Najstarejši je g. Černe Ludovik ml., s katerim vodita skupno lepo uspevajočo trgovino.

Prav posebno zaslužil jubilar, da mu ob tem redkem slavi čestitamo, saj je on eden tistih redkih starih Ljubljančanov, ki se je z lastno pridnostjo in vztrajnostjo povzpел od skromnega rokodelskega pomočnika do uglednega in obče spoštovanega obrtnika, trgovca in hišnega posestnika.

Tih in skromen, kakor vedno, je naš jubilar tudi ob svojem slavi. Nikdar in mikar ni šlil v ospredje, iskal ni časti in slavaspevov, dasi bi bil to večkrat in po vsej pravici zaslužil. Vemo tudi, da ne želi v javnosti odnosno v časopisju teh naših skromnih čestitk, vendar ne moremo in ne smemo iti preko tega.

Poljski akademiki v Ljubljani

Ljubljana, 4. avgusta.

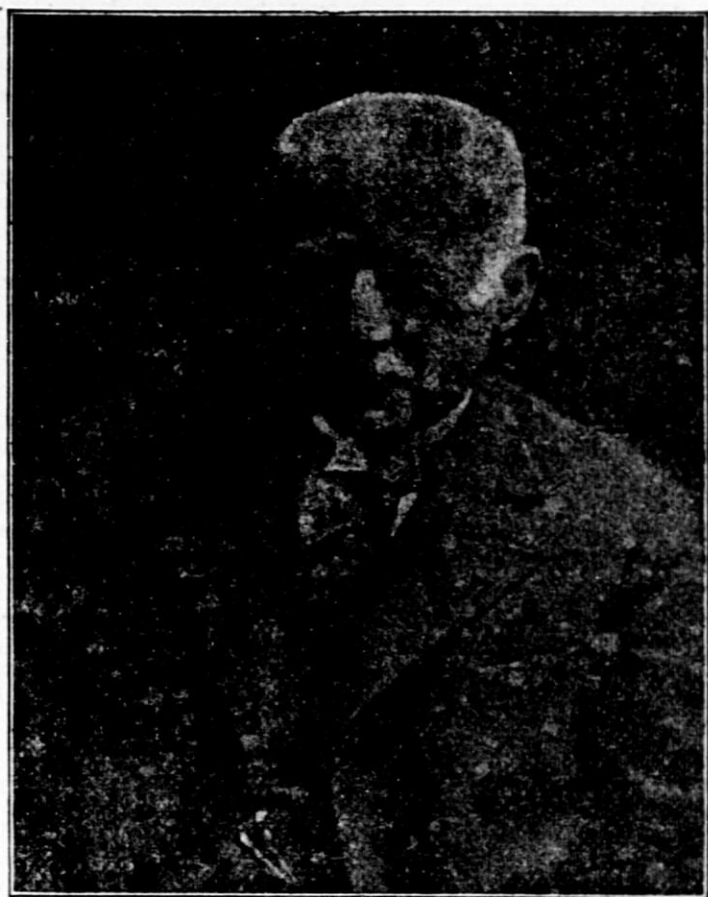
Stiki z brati Poljaki postajajo zadnja leta vedno tesnejši in prisrčnejši ter dobivajo značaj bratske manifestacije in zblizanja obeh narodov na vseh poljih. Viden izraz zanimanja Poljakov za Jugoslavijo ter spoznavanja poljskih visokošolcev z našimi, je bil pa tudi poset poljskih akademikov, ki so prispeli davi v Ljubljano.

Z brzovlakom se je davi ob 5.53 preko Dunaja pripeljal v Ljubljano 26 študent in 13 študentov. Gostom sta se peljala naproti do severne meje dva delegata »Društva prijateljev poljskega naroda« in »Pravilnega odbora poljsko-jugoslov. akademskega kluba«. V Mariboru je bratske goste v imenu obeh organizacij pozdravil absolvirani jurist g. Dušan Smodej iz Ljubljane, želeč jim, da bi se v naši sredi počutili kar najbolje. Ob prihodu v Ljubljano je drage goste pozdravil predsednik »Društva prijateljev poljskega naroda« in tudi kot zastopnik mesta g. prof. dr. Moleta, ter jim izrekel prisrčno dobrodoščilo. Za pol zdrave se je obakrat zahvalil tajnik akademске lige za mednarodno zblizanje gosp. Marjan Artensky iz Varšave.

Poljaki so odšli v hotel »Metropole«, kjer so se nekoliko odpočili po napornih, dolgi vožnji, ob 8. jutraj so se pa zbrali pred hotelom, kjer je bilo določeno zbirališče za ogled mesta. V spremstvu naših akademikov in prijateljev poljskega naroda ter pod vodstvom g. prof. dr. Moleta, za služnega pobornika za zblizanje obeh narodov, so si ogledali mesto. Najprej so krenili po Miklošičevi cesti, čez Marjin trg in po Wolfovi ulici pred univerzo, nato pred spomenik Ilirije, pred magistrat, posetili so Narodno galerijo in si z zanimanjem ogledali še razne druge zanimivosti v mestu. Ljubljana je napravila na nje najboljše vtis.

Opoldne je bil gostom na čast prirejen v restavraciji pri Slamiču banket, ki so se ga udeležili tudi razni predstavniški oblasti. Pri banketu je bilo izrečenih in izmenjenih več pozdravnih nagovorov in napitnic. Po banketu so se gostje odpeljali z avtobusom na Bled, odkoder se vrnejo okrog 18. v Ljubljano, kjer imajo skupno večerjo pri Slamiču. Iz Ljubljane se Poljaki odpeljejo v Zagreb, Split, Dubrovnik, Beograd, Sarajevo itd. ter se preko Budimpešte vrnejo v domovino. Prepričani smo, da bodo iz Jugoslavije odnesli najlepše vtise in da bo njihova ekskurzija še bolj poglobila prijateljske stike in vez med nami in Poljaki.

Ob 11.30 so odšli Poljaki pred Prešernov spomenik, kjer so k vzočju položili krasn venec iz krvavorečnih dafij, belih in rdečih nageljnov ter počastili spomin velikega našega pesnika z enominutnim molkom.

Dasi skromen v življenju, je g. Černe povsod znan in priljubljen, kremenitega značaja in izredne vztrajnosti. Vse-skozi pošten, vreden in marljiv, so je od rane mladosti pa do jeseni svojega življenja trudil za obstanek in za blagor svoje ljubljene številne družine. Počitka mi pozna in ga tudi sedaj ne pozna. Delo mu je vsakdanja zabava in razvedrilo. Le s temi prirojenimi svojstvi je g. jubilar postal iz najskromnejših razmer ugleden in obče spoštovan imetnik najstarejše in solidne ljubljanske zlatarske trgovine, ki bo prihodnje leto praznovala 45letnico svojega obstoja in ki je tako v Ljubljani kakor tudi širom naše domovine na najboljšem glasu.

Jubilaru, ki je kljub 75 letom še vedno mladeniško čil in svež, kličemo iz vsega srca: Še na mnogo, mnoga srečna leta!

Hitlerjevci rovarije tudi v Rumuniji

Budimpešta, 4. avgusta. 8. »Uj Nemzedek« je objavil senzacionalno vest, da se je vršilo v terek v Sibinju v Rumuniji zborovanje tam naseljenih saskih Nemcev, ki so organizirani v narodnosocialističnih organizacijah. List poroča, da se je zborovanja udeležil tudi nemški notranji minister dr. Frick, ki ga je spremljal nemški poslanec v rumunski poslanski zbornici Schulenburg. Na zborovanju so krajevni Hitlerjevski voditelji poudarjali, da se mora nemška manjšina v Rumuniji zbrati do zadnjega člana v narodno-socialističnih organizacijah. Nemci v Rumuniji imajo nalogo, da v čim večji meri posredujejo za ustvaritev čim tesnejših političnih in gospodarskih odnosov med Rumunijo in Nemčijo. Ob zaključku zborovanja je bila sprejeta resolucija, v kateri zahtevajo ustanovitev narodno-socialistične stranke v Rumuniji. »Uj Nemzedek« beleži, da je zborovanje izzvalo v rumunskih krogih veliko ogorčenje ter da listi ostro napada jo vlado, češ da bi ne smela dovo- zborovanja, še manj pa nemškemu notranjemu ministru, da bi se ga udeležil.

Roparji napadli mesto

Newyork, 4. avgusta. 8. Ameriški razbojniki so včeraj nenadoma napadli mesto Waim v Kansasu in oplenili tamkajšnje mestno hranilnico. Oboroženi s strojnimi puškami in revolverji so najprej zavzeli jetnišnico, kamor so zaprli vse uslužben-ce in jetničarje. Ističasno so prekinili vse telefonske zveze. Končno so napadli banko. Iz tresorja so odnesli 2000 kg težko blagajno, jo naložili na tovorni avto, ki je takoj nato odbrzel iz mesta v neznan smer, 22 ljudi, ki so se jim postavili po robu, so zvezali in vrgli v zapore. V blagajni je bilo 300.000 dolarjev v gotovini in še nedoločena količina vrednostnih papirjev. Po izvršenem vladu so naglo zapustili mesto. Oblasti so nemudoma pričele zasledovati zločince, za katerimi pa doslej ni nobenega sledu.

Borzna poročila.

LJUBLJANSKA BORZA.
Devize: Amsterdam 2312.63—2228.99, Berlin 1364.08—1377.83, Bruselj 799.41 do 808.35, Curih 1108.35—1118.86, London 189.53—191.13, Newyork ček 4163.82 do 4192.08, Pariz 224.54—225.65, Praga 169.73 do 170.59, Tret 300.18—302.58 (premitja 28.5%). Avstrijski šiling v privatnem kilingu 8.70.

INOZEMSKE BORZE.
Curih: Pariz 20.26, London 7.13, Newyork 378, Bruselj 72.1250, Milan 27.1250, Madrid 43.20, Amsterdam 206.60, Berlin 123.25, Dunaj 58, Praga 15.8160, Varšava 57.76, Bukarešta 8.08.

Bodočnost primorskih Jugoslovanov

Zanimivo predavanje univ. docenta dr. Reye pod okriljem emigrantskega društva „Tabor“

Ljubljana, 4. avgusta. Usoda Primorcev nas zanima in nas mora zanimati čedalje bolj. Toda težko je govoriti o njihovi bodočnosti kot tudi težko govorimo o mniki sedanosti. Ob prihodni emigrantskega tabora v Črnomlju je predavanje, ki ga je priredilo emigrantsko društvo „Tabor“, snovi v telovadnici na realki, nekakšen moment, ki razlaga silno nacionalno bodo ter tujenje našega življenja onkraj meje in ki ključ vse poklopi, da se resno zamislijo nam usodo svojih zapuščenih bratov. Predaval je g. dr. O. Reye, univ. docent. Udeležba je bila v primeri s teškim prostornostjo lepa, a udeleženci so bili po večini člani „Tabora“, mladi ljudje. Predavatelja je pozdravil in mu čestil k imenovanju za docenta na naši univerzi društveni predsednik g. S. Strekelj.

Predavatelj je črtno markantno karakter Primorcev, njihov kulturni in gospodarski razvoj ter razvit in končno njihovo narodno in gospodarsko nesrečo ter pogubo.

Predvsem je označil primorske Slovence kot najbolj civilizirano, kulturno in gospodarsko razvito vejo Slovencev, kar je pripisoval geografskemu položaju Primorja. Ob severnem Jadranu sta se zlivali srednjeevropska civilizacija in južnoevropska kultura. Severni vplivi so napravili iz Primorcev umne, ekspanzivne gospodarstvenike, spretno trgovce in marljive delavce, v čem jim je pa vili krivi, omejitosti ter dovzetosti za estetiko in umetnost. Kot vlogaradniki in kletarji so Primorci bili izobraženi kot so kmetje, ki se ukvarjali le s poljedelstvom; zelo razvita industrija je vplivala na delovno ljudstvo, da se je razvijalo hitreje v civilizacijskem smislu; primorski kmetoskeci (Nabrežina) je kazal že zdavnaj odlične sposobnosti; kot strojni delavci se je Primorci uveljavljali v ladjedelnicah v Trstu in Trzinu; morje ter trda borba z naravo sta krepila primorskega ribiča in mornarja; v Trstu je bila pred vojno trgovina izredno razvita in primorski trgovci se je uveljavljali tako, da so bile mnoge največje ter najmočnejše hiše s prekoceanesko trgovino v rokah naših ljudi. Zato je vladalo v Primorju blagostanje in mladih je lahko obiskovala šola. Razen mnogih srednjih šol so imeli

tudi kmetijske, trgovske in mornariške in obrtne šole.

Predavatelj meni, da imajo Primorci tako velik smisel za umetnost, poezijo, glasbo, slikarstvo ter kiparstvo in gledališče, ker ima Primorci miko, obmorsko podnebje, ki vpliva ugodno na duševno razpoloženje. Razen teh komponent primorskega značaja, je orisal predavatelj še eno — bojevitost, ki izhaja izlasti od tod, ker so bili Primorci vedno v ožjem stiku s sovražnim jlim narodnostnim življenjem. Že od mladih nog se je Primorci vedno boril s povsem nasprotnim narodnim elementom, zato mu je prešlo v kri: sovražstvo do tujega, vsiljenega in nasilnega.

Dočim so se Primorci tako vsestransko širavno udeleževali pred vojno, se selanje njihovo življenje ne more niti primerjati s suženjstvom Srbov pod Turki. Primorci so uničili povsem gospodarsko in kulturno. Gospodarske ustanove, kulturne, izobraževalne društva so razpuščena, naš tisk prepovedan, šole ukinitve, inteligence razglašena, slovenska beseda odpravljena povsod, celo v cerkvi. Trst je izgubil; zaledje; v pristanišča vlada mrtvilo ter brezdelje, ceneje delovne moči so izpodrile naše dalavstvo iz tovarna, uničene so naše trgovske hiše. Ljudstvo se je razbežalo: mnogi so okrinili v Južno Ameriko da se izžupajo na argentinskih planazah in v rudnikih, nekateri so šli za delom v Francijo in precej jih života ri v Jugoslaviji.

Vzporedno z gospodarskim propadom Primorja sledi tudi kulturni propad naše ga Sloveka. Mladež ne sliši več v šolah materinega jezika, mora govoriti italijansko, a misli slovensko; tuji vpliv se je začel mešati s povsem nasprotno mu mentaliteto. Predavatelj skle, da bo mladina zaradi tega duhovnega razkroja, mešanja nasprotnih si kulturnih elementov, začela umstveno in moralno propadati, kar je cilj raznarodovalcev. Vzga- jačo se nekakšni Janičarji, ki bodo hušji od onih izra turških časov. Zato je tem- na perspektiva bodočnosti Primorja. Samo eno upanje ostane, a da se vsi oklene- jo naše države, delajo za njen razvoj ter napredek, kajti brez bodočnosti Jugosla- vije je zapечатena usoda Primorja za ved- ne čase.

FC Wien : Ilirija 4:4 (1:3)

Časten uspeh Ilirije proti dunajskim profesionalom. - Prvi polčas Ilirija, drugi polčas gosti v premoči

Ljubljana, 4. avgusta.

Naši klubi so postali v mednarodnih tekmah prav nevarni nasprotniki in so v zadnjem času dosegli zelo lepe rezultate proti odličnim predstavnikom profesionalne nogometa. Dočim je Primorje s svojo ojačeno enajstoroico zmagovito odpravo graške in rumunske goste, se Ilirija lahko pohvali z laskavimi rezultati proti Budaju, Kolinu in snoci proti FC Wien. Kaze pa, da je naša sportna publika bolj vnetja za prvenstvene tekme, ker so bile vse mednarodne, z izjemo Budaja, prav slabo obiskane in so prinesle prireditelju deficit. Moralni uspeh je tu, gnotnega pa ni. Tudi snojno tekmo je obiskalo zelo malo gledalcev in se ti so zahtevali, da zmagajo domači, ker slučajno nasprotnik ni imel kvalitete Vienne. V tem pogledu so nenasični in so pozabili, da je Wien odlično moštvo, ki zavzema četrto mesto na Dunaju. FC Wien je v sredo po enakovredni igri podlegel s Hidenom ojačeni reprezentanci Gradca 1:2.

Ilirija je po odlični igri v prvem polčasu dosegla proti renomanenemu gostu krasen uspeh in je vodila že z 2:0, tako da se je splošno računalo, da bodo zmagali domači. Po odmoru pa so Dunajčani odprli vse registre svojega obsežnega znanja in je kazalo, da bodo domače dobesedno pregazili, to tem bolj, ker je Ilirija povsem popustila. Sele v zadnjih minutah je pokazala nekoliko več energije in bi celo lahko zmagala, da bi bila obramba bolj pazljiva. Gosti so se pokazali dokaj nedisciplinirane in je moral sodnik izključiti Horvatha. Od igrača, ki je že 53-krat nastopil v reprezentanci Avstrije, bi človek pričakoval, da ne bo na tako nesramen način razžalil sodnika, posebno še, ker ni bilo za to najmanjšega povoda. Sodnik morda ni storil prav, da je Horvatha dovolil, da po odmoru zopet nastopi.

Kako je tekla igra

Gosti so nastopili v postavi: Plachka-Pitro, Puschmann-Hartl, Zlatohlavsek, Cerni-Riegler, Eckenhofer, Waitz, Horvat, Hassmann, Ilirija pa: Brum-Unterreiter, Bergles-Pogačnik, Varšek, Belak-Ice, Lah, Marković, Doberlet, Pfeifer. Prve minute Ilirija lepo kombinira in je ves čas v premoči. Gosti sicer poskušajo prodreti vrste Ilirije, vendar se napadi razbijejo večinoma že na sijajno razpoloženo Varšku. Domači forsirajo leča, ki pošilja notranjemu triu lepe predločke. V 4. min. je Ice spet v akciji in pošlje krasen center pred gol. Doberlet prevzame s glavo in plasira neobranljivo v mrežo. Ilirija vodi 1:0. Gosti se nikakor ne znajdejo. Belo-zeleni še vedno pritiskajo in izsilijo v 7. min. kot. Ice ga lepo strelja. Lah mirno stopa in pošlje hladnokrvno tik mimo droga v gol. Strel je bil za vratarja nedosegljiv. Ilirija vodi z 2:0! Horvath pri tem žali sodnika z ne preveč lepim izrazom, zaradi česar ga sodnik izključuje. Gosti postanejo živahniji in agresivnejši. Izvedejo nekoliko lepih napadov. V 16. min. pošlje Eckenhofer lep strel; že se zdi, da ga bo Brum obvladal, zopet pa nenadoma tik pred vratarjem spremeni smer in presenečeni Brum jo mora pobrati iz mreže. Premoči gostov traja dalje, vendar je obramba domačih na mestu. V 26. min. sledi lepa kombinacija Doberlet-Pfeifer. Slednji preigra svojega krilca in zabije z desno nogo neobranljivo v desni kot. 3:1 za Ilirijo. Nato odprta igra. Polagoma pride Ilirija v rahlo premoči. Ima več ugodnih prilik, vendar kvari Doberlet z egoistično igro, ker pretirava v driblingu. S cornerjem za goste konča prvi polčas. Ilirija je polnoma prev. lepo kombina-

cijsko igro. Prav dobra je bila krilaka vrsta, zlasti Varšek, ki je bil enako dober v obrambi in napadu. Pošiljal je napadu točno podane žoge in je popolnoma zasenčil svoj vis-à-vis. V napadu se je dobro znašel Marković, ki ima mnogo smisla za kombinacijo. Doberlet je igral preveč na lastno pest, sicer pa je zadovoljil. Ice se še vedno ni otresel strahu pred praznim prostorom. Dostikrat je imel prosto pot do gola, ni pa se mogel odločiti za strel. Pri Dunajčanih se je zlasti odlikoval Waitz in pa Hassmann na levem krilu. Prvi je odlični tehničar in idealen vodja napada, v driblingu sta pa oba mojstra. Krilaka vrsta je zadovoljila le ofenzivno in to vzorno, dočim se proti hitro kombinirajo napadu Ilirije ni znašla. Vratar ni imel prilike, da se izkaže, prejeti goli so bili neubranljivi. Sodnik je mnogo grešil v presojanju foulov in se je zdel nesiguren.

Po odmoru nastopijo gosti s Horvathom, ki se je moral vprico publike sodniku opravičiti. Wien je takoj pred golom Ilirije in doseže corner. Takoj nato protinapad domačih, ki dosežejo dva kote. Gosti so se razgiral in pritiskajo s polno paro. Kombinirajo, da je prava naslada očem. To je prvovrstna marka Dunaj po tipičnem malem v sistemu. Zaradi napake obrambe in sodnika znižajo Dunajčani v 9. min. na 3:2. Pogačnik je v sadregi podal nazaj Unterju, ki ga zgredi žogo. Žoge se polasti Waitz in pelje proti голу. Tik pred kazenskim prostorom mu jo odvzame popolnoma pravilno Bergles, sodnik pa na splošno presenečenje diktrira proti strel proti Iliriji. Ilirija postavi zid, Horvath pa strelja neubranljivo v gornji desni kot. Wien stalno napada. Varšek je popolnoma popustil, obramba preživlja težke čase. V 13. min. se stvori gneča pred golom domačih, branilnici ne morejo spraviti žoge proč. Eckenhofer plasira bombo v levi kot, Brum krasno odbije v padcu. V tem pa priteče Horvath in s laskoto postavi na 3:3. Ilirija je čisto popustila. Napad ne hodi po žoge in prepušča obrambo samemu sebi. Profesionalni producirajo krasne napade, imajo pa v streljanju smolo. Več bombni streljev gre tik mimo droga v out. V 34. min. dobi žogo Doberlet in jo pošlje prostemu Markoviću, ki vodi še nekaj korakov, nato pa mirno plasira mimo vratarja. 4:3 za Ilirijo. Gosti igrajo na izravnavo. V 41. min. corner za W. Waitz dobi žogo in pošlje lahek strel na gol. Vratar je krit po lastnih igrahih in sploh ne vidi žoge, ki se znajde v mreži. Gosti so izenačili po nepotrebnem. Rezultat se do konca ne menja.

Ilirija je po odmoru povsem popustila. Varšek, ki ni v Ljubljani in ni treniran, ni vzdržal tempa. Tudi napad je močno popustil. Gosti so v tem delu prevladovali in pokazali odlično igro, ki je morala navdušiti slehernega gledalca. Izkazal se je ves napadalni kvintet. Sodnik je v drugi polovici sodil dosti boljše kot v prvi.

— MK Ilirija. Drevo ob 20. pri g. Fritzu sestaneč odbor, sportne komisije in članstva. Radi razdelitve funkcij pri sedanjiki dirki na Ljubek, je udeležba na sestanku strogo obvezna. Za direk prijavljeni člani naj pridejo na sestaneč polnočevrno.

— MK Ilirija javlja, da priredi bratezi I. Hrvaški Motoklub povodom ljudske dirke, ocenjevajo možno na prosti Zagreb-Tržič. Tekmovalci bodo pasirali Ljubljano v soboto dne 5. t. m. od 4. do 5. ure popoldne. Kontrola pred kavarno Evropa.

Kdor oglašuje, ta napreduje!

Veslaške tekme na Ljubljani

Ljubljana, 4. avgusta.

Kakor smo že poročali, priredi mornariški odsek JS ob prihodni jadranskega dne, ki se prične že v soboto z družabnim večerom v „Zvezdi“, v nedeljo pa s promenašnim koncertom „Sloga“ ob 11. pred Narodnim domom, v nedeljo popoldne ob 16. na Ljubljani velike veslaške tekme s startom na približni višini severnega dela Črne vasi in ciljem ob izlivu Volarijevega odvodnika v Ljubljano. Dostop na cilj je od znane gostilne pri „Mokarju“. Razpored zanimivih tekem obsega 7 točk, in sicer tekmujejo enojke s krmarjem, dvojke s krmarjem ter sandoline, in sicer skupno 12 edinic.

Samí blviš mornariški bodo tekmovali za prvenstvo mornariškega odseka JS in dobe zmagovalci v posameznih kategorijah krasne umetniške spominske plakete. — Dolžina proge je 1.500 m, a starine številke se štejejo z desnega brega, računaloč v smeri toka. Ker tekmovalci že več mesecev trenirajo, bo borba silno ostra in tekma gotovo tako zanimiva, kakor doslej še ni bilo nobene na Ljubljani. Na start bosta spuščena v naslednjih po 5 minut po dva čolna naenkrat. Ker se tekma prične točno ob 16., opozarjamo občinstvo, naj pride že pred določeno uro na breg Ljubljane, da si z zamudo ne prikraja izrednega sportnega užitka.

Po tekmi bo pri „Mokarju“ velika ljudska veselica, ki so jo naši vrhi blviš mornariji pripravili z največjo verno. Na veselici bo tudi srečolov z izredno mnogimi prav lepimi dobikci, razen tega bo pa tudi polno drugih zabavnih točk, zlasti bodo pa občinstvo zanimale razne mornariške igre. Naši vrhi mornariji so pripravili občinstvu toliko različnih presenečenj, da bo gotovo vsak udeleženec zadovoljen. V mornariškem odseku JS organizirani blviš mornariji si bodo gotovo osvojili simpatije vsega občinstva in privedli v to močno patriotsko organizacijo mnogo novih, zavernih članov. Občinstvo naj z največjo udeležbo dokaže, da se zaveda pomena JS in naj tako pokaže, da je vsa Ljubljana v taboru čuvarjev Jadrana. Z največjo požrtvovalnostjo in navdušenjem građe blviš mornariji veliko podmornico in ogromno vojno ladjo, ki jo jim je omogočil zgraditi danski konzul Tomo Knez, svojo naklonenost je pa pokazal tudi predsednik Aerokluba g. Hribar. Obe ladji bosta že jutri popoldne vozili po glavnih ljubljanskih ulicah, občinstvo ju bo pa lahko občudovalo tudi še v nedeljo popoldne. (Podjetni mornariji se v resnici postavijo in spet dokažejo, da je naša mornarica vredna slovesa, ki ga uživa po vsem svetu. Prežeta je s tako globokim nacionalnim čutom, da je lahko vsemu prebivalstvu za vzor.

Nabiralne akcije v Trbovljah

Trbovlje, 3. avgusta.

Rezultat nabiralnih akcij, ki so jih doslej pokrenile razne humane in nacionalne organizacije in ustanove v svrhu omiljenja bede in pomanjkanja med delavstvom v rudarskih revirjih, je pokazal, da naša javnost sočustvuje z nezaluzeno usodo naših bednih rudarskih trpinov. Večina nabiralnih akcij se ni zaključila, vendar moramo z največjim zadovoljstvom ugotoviti, da se ljudje pri vsaki priliki spominjajo naših trepih rudarjih, prav posebno pa nedolžnih lačnih rudarskih otrok. Tako skoraj dnevno čitamo v naših listih, kako daruje ta ali oni dobrotnik večji ali manjši prispevek za lačne rudarske otroke. Naj bodo vsi številni dobrotniki in prijatelji naše bedne mladine uverjeni, da le-ta njihove dobročnosti in naklonenosti ne bo pozabila, kajti nudili so ji kosček kruha v najtežjih dneh, ko jim ga skrbni starši nuditi niso mogli.

Najuspešnejša je bila doslej nabiralna akcija Sokola kraljevine Jugoslavije, ki je zbral in nakazal bednemu rudarskemu proletariatu v revirjih TPD Din 35.000. Sokolu sledi požrtvovalna akcija naših vrlih oficirjev in novinarjev, ki so organizirali v Ljubljani v ta namen šaljivo nogometno tekmo, ki je vrgla okroglo 8.500 Din. kot ena prvih naših organizacij pa je darovala OMD (Ciril-Metodova družba) za revne rudarske otroke Din 5.000 nato so organizirale žene uradnikov TPD posebno nabiralno akcijo med uradništvom TPD, ki je vrgla Din 17.000. Zgledu naših oficirjev in novinarjev so sledili brivci in šoferji v Tržiču, ki so organizirali enako tekmo, katera je vrgla okrog 2800 Din za trboveljske rudarske otroke. Pohvalno pa moramo omeniti tudi ljubljansko policijo, ki je požrtvovalno nabirala in zbrala za lačne rudarske otroke Din 4.500. Mnogi dobrotniki pa so darovali darila v naravi, tako restavratore g. Slamič v Ljubljani 200 kg prekajenega mesa, trgovec g. Drago Hribar pa 180 parov nogavic, kar je vse hvale vredno. — Če upoštevamo še prispevek banske uprave Din 50.000 za moko in obitne Trbovlje Din 30.000 za isti namen, nato pa še nakazilo ljubljanske mestne občine Din 10.000 in jesešnice ca Din 6.000, dobimo znesek okroglo Din 160.000. Če razdelimo ta znesek med ca 3.000 izdatnejše podpore najbolj potrebnih rudarskih trpinov v revirjih, odpade na posameznika le okroglo 40 do 50 Din, kar je za učinkovitejšo olajšanje bede vsekakor malo.

Zato je hvalevreden ukrep banske uprave, da se vse pomožne akcije koncentrirajo, t. j. da se vsi prispevki in darila stekajo v enoten pomožni fond, iz katerega se bodo delile podpore onim, ki so pomoči najbolj potrebni. Nedvomno bo taka koncentrirana pomožna akcija, ki smo jo v našem listu že nešteto krat priporočali z ustanovitvijo enotnega akcijskega odbora, dosegla v miljenju bede in revščine v rudarskih revirjih mnogo večje uspehe, kakor vse razdrojene akcije. Zato bi bilo želeli, da se tudi v rudarskih revirjih čim prej ustanove enotni akcijski odbori, ki bodo v stalnih stikih s pomožno akcijo, ki jo je banska uprava koncentrirala v banovinskem pomožnem fondu ali pa Rdečem križu.

Vsem narodnim društvom ljubljanskim!

Letos poteka četrtoletje znamenitih septembrskih dogodkov, ki so imeli svoj pričetek 13. septembra 1908 v Ptuj in prišli glavni akupšćina Družbe sv. Cirila in Metoda in ki so v veliki krvi vrgli 20. septembra 1908 v Ljubljani do najčistjega pokreta proti prodirajočemu pangermanizmu.

Septembrski dogodki 1908 so povzročili in zapustili kar najglobljo sled v vsem našem narodnem življenju, bili so pričetek odkritega odpora proti tuji avstrijski vladavini.

Dolžni smo po preteku prvega četrtoletja, da se slovesno spominjamo onih usodnih časov. Glavna skupščina Družbe sv. Cirila in Metoda — e bo vršila letos zopet v Ptuj, in sicer dne 10. septembra. Pri tej priliki so nameravane tudi velike narodne manifestacije, pri katerih mora kar

najčistneje sodelovati tudi Ljubljana.

Da pa te pomembne slovesnosti najdejo svoj poudarek tudi v našem mestu samem, je splošna zahteva naše narodne javnosti, ki se ji bo letos popolnoma doletela želja, da dobi tudi vidni znak spomnu septembrskim žrtvam. Zato je potrebno sodelovanje vseh naših nacionalnih organizacij, ki naj bi zbrale svoj poseben „Odbor za proslavo 25letnice septembrskih dogodkov“. V ta namen se bo vršil sestanek zastopnikov narodnih društev ljubljanskih in iz najbližje okolice v torek, dne 8. avgusta, ob 6. uri popoldne v zbornici mestnega magistrata.

Prosimo vsa ona društva, ki hočejo sodelovati, da se pravočasno javijo podpisane mu akcijskemu odboru, pisarna DCM, Beethovna ulica 2.

Akcijski odbor.

Morali so jo odkuriti

Ljubljana, 4. avgusta

V sredo so imeli v Trnovem neznanako enačnico. Ves okraj je bil na nogah in tudi po mestu so se širile razne strahotne, romantične vesti. Ob trnovski stražnici so se zbirali ljudje v gručah in si skrivnostno šepetali razburljive vesti o dogodku. Nekateri so vedeli povedati, da je policija napravila veliko gonjo na cigane, ki so ukradli celo čredo konj. Najbolj razburjeni so bili seveda tudi oni, ki so videli drveti stražnike na kolesih v Mestni log. Baje so videli tudi, da so cigani jezili v peklenem tempu pred stražniki, ki jih niso mogli ujeti v najhujšem diru. Vedeli so povedati, da so morali stražniki streljati za bežečimi cigani, da bi jih prestrašili. Cigani se pa niso dali ugnati kar tako. Poskakali so s konj, ko so se jim stražniki približali. Nekateri so se naglo poskrili ter se razbežali na vse strani. Stražniki so pa morali loviti tudi konje, zato si lahko mislimo, koliko dela so imeli s prekletnimi cigani.

O tatinskih ciganih so govorili v sredo tudi na Poljanah in na živinskem sejmu, e takšno naglase se širijo pri nas novice. Ljudje so govorili, da so cigani hoteli napraviti dobro kupčijo na sejmu z ukradenimi konji. V resnici so cigani ponujali konje že včeraj na vse zgodaj na Viču, kjer so jih hoteli zamenjati. Ljudem se je zdelo to takoj sumljivo ter so mislili, da se cigani hočejo iznebiti ukradenih konj ter zabrisati za tatvino sled.

Ker so stražniki prignali konje k stražnici na Zaločarjevo dvorišče v Krakovem, kjer so utrjene živali čakale na nadaljnjo usodo svojih gospodarjev, so ljudje odšli vse čas ogledoval konje. Toda niso mogli opaziti nič strašnega. Huda uganika je bila zanje zlasti, da je ležal pred stražnico na Ljubljani v travi star cigan. Nihče ga ni stražil in ljudje so se čudili, zakaj ga pušče brez nadzorstva. Cigan je nedolžnega obraza ogledoval radovedneže, tiste pa, ki so se mu preveč približali, je moledeval za dinarčke, češ, da bi si rad kupil kruh. Neke gosepa je v vprašala, kaj bo zdaj z njim, ker so ukradli konje. Cigan je zmignil z rameni, kot da se ga takšne zadeve ne tičejo. Ljudje so potuhali, da je cigan tam za vabo, da bi prišli v bližino stražnice še drugi, pobegli cigani.

Trnovčani so še danes razburjeni, zato jim moramo pomiriti. Ciganov ni več v Ljubljani in naj se jih nihče ne boji, tudi oni ne, ki imajo konje. In oprati moramo cigansko čast, toda ljudje se naj preveč ne prestrašijo: cigani namreč konj eploh niso ukradli. Le utaborili so se v Mestnem logu, kjer je idealna lega za takšna taborišča, zlasti za tabornike, ki imajo konje, ker so tam krasni pašniki. Lastniki travnikov pa niso posebno zadovoljni s taborniki in njihovi konji ter jim ni po volji, da bi cigani kar tako gospodarili po njihovem svetu. Morali so se torej zateči po pomoč k stražnikom, ki so hoteli cigane ekspedirati čez mestno mejo, kot se spodobi za takšne gospode. Toda cigani se niso dali kar tako ugnati, zato so si mislili popihati uslužnim stražnikom. Pokazali so jim, da so izvršni jezdeci. Stražniki bi končno tudi lahko mislili, da so konji ukradeni, ker so jo cigani ubirali pred njimi s takšnim pogumom. Zdal je pa zadeva urejena. Stražniki so popolnili konje in cigane ter jih ekspedirali v Štepanje vas, kjer so jih izročili orožniški postaji. V Štepanji vasi so pa tudi poskrbeli, da so cigani odrinili naprej. In tako romajo cigani od orožniške postaje do postaje. A svet je okrogel, zato se ne bomo emeli čuditi, če bodo zopet kmalu priromali k nam. Pa bo zopet senzacija.

Iz Novega mesta

— Tragičen dogodek v Briljnu. Primorskemu rojaku Boletu Petru je umrla žena. Ko je ležala na mrtvačnem odru, mu je Amerikanec Janko Matevž rekel nekaj žaljivega o njegovi ženi. Boleta je to močno užalilo in v hipni jezi je navahnil na Matevža. Zlomil mu je štiri rebra na levi strani. Matevž pa zaradi starosti ni mogel preboreti bolečin. Dobil je pljučnico in čez nekaj dni je umrl. Bole pa je bil aretiran in odveden v zapor.

— Znanstvena potovanja. V torek zvečer so se vrnili v Novo mesto z daljšega potovanja ob Jadranski obali in otokih trije novomeški dijaki. V glavnem so hodili peš in to zato, da so lahko spoznali življenje ljudi in proučevali sestav zemlje. Obetajo nam v kratkem predavanje s skioptičnimi slikami.

— Emigrantskega tabora, ki ga priredi društvo „Krne“ v nedeljo v Črnomlju, se udeležijo večja skupina Novomeščanov. Udeležence izleta opozarjamo na polovično vozino z izletniškim vlakom. Odhod bo ob pol 8. uri jutraj. Natančen program je razviden na letaku Lukmanove trafike.

— Smola pri tatvini. Ko je pripeljal avtobus okoli pol 7. ure iz Ljubljane v Novo mesto, se je med drugimi pripeljal tudi g. Zupančič iz Cikave. Avto se je ustavil, potnik je hotel izstopiti, a svoje aktovke, v kateri je imel nekaj premoženja, ni nikdar našel. Ozrl se je okoli in opazil slabo obveščeno kosca, ki se je bil tudi pripeljal z avtobusom, in ki je na vso moč hitel z aktovko po trgu Kraljeviča Petra, v kolikor mu je sevia to dopuščal alkohol. Ki ga je imel precej v glavi. G. Zupančič je stekel za njim, mu vzel aktovko izpod suknjavi, ga naterl z njo za praznost po glavi in odšel. Ker pa se je neznanec čutil užaljenega, da je tako hitro izbral ukradenko aktovko, je bil g. Zupančič prišeljen poklicati policajo. Policaj je arretiral in zdaj sedi tat v zaporu.

Beležnica

Koledar.

Danes: Petek, 4. avgusta katoličani: Dominik, Ljubica, pravoslavni 22. julija. Današnje pridelitve.

Kino Matica: Pesem, poljub, dekle... Brzoturnir Ljubljanskega šahovskega kluba ob 19.30 v kavarni Evropa.

Dežurne lekarne.

Danes: Kuralt, Gosposvetska cesta 10 in Sušnik, Marijin trg 5.

Izpod sita

in rešeta

U Lublan bodo fpet ene zbudne rezihi. Dva velika perlati bofa perpravila Lublanzhanom enu lepu rasveluuvaine inu sta ta dva perlati nasha Jadranska Ftrasha inu nasha Kerka. Oba je ftrashnu shidatu, kedu bu sa 5. inu 6. velikiga ferpana enu vikshi inu lepsi perlenzenie pershitau, de bodo Lublanzhani u teh hudih urozih dnevihi fpet malu k febi pershi. U labota svezher bodo po Lublanzi ene barke dol inu gor vosile, ki bodo do frementa ufe is roshiam obrkancane inu is farbaftimi luhikami rasveltene inu is takimu vezheru Beneshka nuzh pravi. Pa to lushtnost bu Kerka jkerb imela. Taku bu Kerka naredila ena velika pershtingma ja ta drugi dan teh slovefnosti, ko bu Jadranska Ftrasha fvoile velike rezihi perpravila.

Jadranska Ftrasha bu pa se Kerka jkerb imela, ko bu u fobota ena ta prava vojiki nasha ladia al shiff na kolejih po Lublan okul perpelavala inu bu tudi she ena druga zbudna ladia po lublankih zefah vosila, ki je pod vodo jkrle kuker pendirki na Lublanzi — fmuak, pa le ni vezh.

Na teh ladih bodo eni fatn martnari, ki bodo uft tuku od fonzagagoreni, kuker de bi enih shtrnatit dni po rafenkih vijeti inu bodo ti martnari komandirali is teh shiffou, koku je barka vosi.

Naprei je bu she pifalu.

Šah

Savezni amaterski turnir v Somboru

Kakor smo poročali že včeraj, se je v Somboru pričel savezni amaterski turnir za naslov mojstra Jugoslovenskega šahovskega saveza. Na turnirju sodelujejo: Herbertan Kalman (Bačko Topolski šah klub), inž. Zlatko Weiss (Maksimirski šah klub Zagreb), Boris Tot (Beograjski šah klub), Nikolaj Kulžinski (Novosadski šah klub), Milutin Rajković (Bačko palančki šah klub), Mirko Schreiber (Sutobčki šah klub), Gjorgje Avirovič (Zagrebački šah klub), Mladen Subarič (Maksimirski šah klub), Vojislav Petrovič (Beograjski šah klub), Nikola Konjović, Dimitrije Kulžinski, Jovan Gruber in Petar Carev (vsi Somborski šah klub) ter Milan Vidmar ml. in Ludvik Gabrovšek (oba Ljubljanski šah klub). Poleg teh je še šest rezerv, ki pridejo eventualno samo kot zamenja v poštev. Savez je odobril brezplačno hrano in stanovanje štirim igračem, med temi Ludviku Gabrovšku.

Milan Vidmar in Gabrovšek sta se prijavila samo pod pogojem, da smeta odigrati svoje partije od 11. koda naprej samo dopoldne. O tem je savez obvestil prireditelje in je upati, da bo zahtevi obeh naših šahistov, ki nista valena igrati do pozne noči, ugodeno.

Iz Kranja

— Gostovanje Ilirije. Jutri gostuje v Kranju znani pobornik slovenskega nogometa, Ilirija iz Ljubljane s svojim prvim moštvo, na kar opozarjamo vse prijatelje našega kluba. Po tekmi med prvima moštvi, ki se prične ob 16. uri, se pomerijo old boys obeh klubov. Kakor obeta prva tekma resen sportni užitek, tako bo druga tekma skrbela poleg užitka tudi za — zabavo, saj nastopijo v postavi Korotana nekateri znani stari kanoni. Ob 16. uri se prične na gostinskih vrtu restavracije »Pri kolodvoru« sportna veselica s šaljivo pošto in plesom. Za dobro kapljico in jedčo poskrbljeno. V slučaju dežja bo veselica prihodnja nedeljo.

Iz Celja

— Truplo tragično ponesrečenega oemočolca Franca Lebnika, sina juvelirja g. Antona Lebnika v Celju, prepeljejo ga iz Kranjske gore v Celje. Pogreb bo jutri ob 17. iz mrtvašnice mestnega pokopališča. Vest o smrti nadarjenega, simpatičnega mladenčca je vzbudila v Celju splošno sočustvovanje s težko prizadeto rodino.

— Razstava pevov bo v nedeljo 6. t. m. v mestnem parku. Popoldne bo istotam produkcija dresiranih pevov. — Društvo kmetijskih fontov in deklet za Celje-okolice bo priredilo v nedeljo 6. t. m. popoldne na travniku g. Fuchsa v Gaberju pri Celju tekmo koscev in kosov — škricev, na prosti Celje — Vožnik. Zborališče bo pri Zelenem travniku, kjer bodo celjska dekleta ob 15. ureljela Zvezni prapor in pripeli nanj spominski trak. Nato bo krenil sprevod s konjeniki, kolesarji, kosci, gletivci in okrašenimi vozi na prireditveni prostor, kjer bo po tekmah kmečka zabava.

Dnevne vesti

— Zidanje z novim formatom opeke od 1. avgusta. Glasom odloka ministrstva javnih del se od 1. avgusta ne bodo več potpirali gradbeni načrti s starim formatom opeke 29 X 14 X 6,5, temveč samo z novim formatom opeke 25 X 12 X 6,5, s tako zvanim nemškim formatom, ki je uveden za vso državo. Opeko starega formata bo dovoljeno rabiti samo s posebnim dovoljenjem v primeru, da gre za opeko od porušenihih poslopij. Drugače pa morajo vse opekarnice od 1. avgusta izdelovati opeko novega formata. Zidanje z opeko novega formata zahteva več opeke in več ur dela za en kubik, nego je zahtevalo zidanje z opeko starega formata. Stene poslopij, ki so bile doslej debele 30 cm, bodo v bodoče debele samo 25 cm. Poslopja, ki so njih načrti že odobreni, se smejo dograditi z opeko starega formata. Nekateri strokovnjaki menijo, da je za severne kraje, kjer so zime ostre in polneta vroča, opeka novega formata neprimerna, ker so iz nje zidovi pretanki ter so zato slabi toplotni izolatorji.

— Velike letalske tekme. Sarajevski Aeroklub priredi 3. septembra na aerodromu v Rajlovcu veliki letalski miting, ki bodo na njem sodelovali civilni in vojaški avijoni. Civilni avijoni prilete iz Zagreba, Beograda, Ljubljane, Skoplja, Kraljeva, Osijeka in Novega Sada. Program obsega tudi sportske tekme na progi Rajlovec — Visoko — Travnik — Zenica — Maglaj — Doboj — Tuzla — Rajlovec. Zmagovalec dobi pokal bana drinske banovine. Za druge tekme so določene posebne nagrade, a vsi udeleženci dobe bronasto spominsko plaketo, relief Sarajeva.

— Živahen turski promet v Splitu. V Splitu je bil v juliju turski promet zelo zadovoljiv. Inozemskih letoviščarjev je prišlo v Split 2500, naših državljanov pa 1914.

— Izletniški vlak Ljubljana - Karlovac v nedeljo 6. avgusta. Zainteresirano občinstvo se obvešča, da bo vozil v nedeljo 6. avgusta izletniški vlak Ljubljana - Karlovac in obratno. Pri povratku bo vozil od Črnomlja do Ljubljane izjemoma za 1 uro 41 min. pozneje. Iz Črnomlja bo odhajal torej ob 22.10 min. namesto ob 18.29 min. in v vseh postojah do Ljubljane za približno 1 uro 30 min. kasneje. Prihod v Ljubljano gl. kol. okrog 23.25 min.

— Mlekarska razstava na velesejmu. Na velesejmu od 2. do 11. septembra bodo sodelovale vse delujoče mlekarske zadruge v naši banovini. Ob tej priložnosti nam pokažejo razne vrste mlečnih izdelkov, slike in nazorne mlekarske statistike. Mlekarske zadruge nastopijo na razstavi skupno pod naslovom: »Strokovna zveza mlekarskih združenj«. Vodstvo mlekarske razstave in prodaje mlečnih izdelkov je povereno mlekarskemu odboru z referentom banske uprave na čelu.

— Izlet s posebnim vlakom v Salzburg in München, priredi »Putnik« v času od 19. do 25. avgusta. Odhod iz Ljubljane v nedeljo 20. avgusta ob 2.30 popoldne preko Beljaka, Badgasteina, Schwarza, St. Veita. Prihod v Salzburg ob 10, po zajtrku ogled znamenitosti mesta. Popoldne avtobusni izlet na Gaisberg, zvečer predstava »Slehermik« pred stolno cerkvijo. Po večerji odhod v München. V ponedeljek 21. avgusta ogled znamenitosti mesta pod strokovnim vodstvom. Zvečer obisk pivovarne Hofbräu. V petek 22. avgusta. Prosto. V sredo 23. avgusta izlet v okolico Münchena. Po izbiri. Četrtek 24. avgusta. Odhod iz Münchena ob 7.45, iz Salzburga s posebnim vlakom ob 9.50 v Badgastein, kjer je ogled kopalnice. Prihod v Ljubljano ob 20. uri. Cene vožnje: Ljubljana - Salzburg in nazaj III. r. Din 300, II. r. Din 450. Ljubljana - München in nazaj III. r. Din 490, II. r. Din 660. Cena celokupne oskrbe, prenočišča in prehrane v Salzburgu in Münchenu Din 1100. Izletniki, ki ostanejo v Salzburgu plačajo Din 880 za osebo. Prijave sprejema »Putnik« v Ljubljani za nebotičnikom do 10. avgusta. Zahtevajte programe. Za ta izlet je dovoljen kolektivni potni list, vendar mora vsak izletnik ob prijavi predložiti potrdilo dotične policijske uprave, da ni nobenega zadržka, da se vpiše v ta skupni potni list, dalje je treba predložiti potrdilo o plačanih davkih in fotografije. Radio naročniki imajo na vozne cene Din 25 popusta.

— Pojasnilo. Na notico »Po dveh letih odstranjen srmost«, priobeno 27. julija iz Trčica, smo prejeli naslednje pojasnilo: G. baron Friderik Born je že 2. julija popravil vse markacije na svojem svetu in obljubil načelniku tržiške podružnice SPD, da bo dal takoj popraviti nekaj razstreljenih stopinj, ležečih na njegovem posestvu. Načelniku tržiške podružnice SPD G. J. Pollaku se je posrečilo doseči tudi to, češar bi s tožbammi nikoli ne mogel doseči, da je bila namreč popravljena pot in markacije na veleposestvu g. Vogta, ležečem v Avstriji. Tržiška podružnica SPD torej nikakor ne spi, kakor bi morda želel iz gotovih razlogov poročevalec, pač pa se izogiblje pravdi, ki so stale podružnice vsaj precej denarja za dnevalce, saj se nihče ni napravil v tej zadevi zastopnik nobenega koraka. Odkrito in možato skuša novi odbor recimo z žilico medu doseči to, češar bi ne mogel doseči s sodom kisa.

— Rooseveltov nečak v Splitu. Split in druge naše večje pomorske kraje poseti te dni nečak ameriškega predsednika Roosevelta Archibald Roosevelt s hčerko in soroprog. Odlični ameriški gostje prispejo v Dalmacijo preko Cetinja.

— Vreme. Vremenska napoved pravi, da bo večina oblačno in spremenljivo vreme. Tudi včeraj je bilo v naši državi večina oblačno, ponekod je tudi nekoliko deževalo. Najvišja temperatura je znašala v Splitu 28, v Skoplju 25, v Zagrebu 24, v Ljubljani 22,2, v Mariboru 21,6, v Beogradu 18, v Sarajevu 15 stopinj. Davl je kazal barometer v Ljubljani 765,1, temperatura je znašala 16 sopinj.

— Nesreča na morju. V nedeljo se je odcepil s parnikom »Dušan Simić«, ki je zasidran pred Splitom, strojnik Maršič k svojemu prijatelju v Kaštel Sućurac. Zvečer se je vračal od prijatelja, pa je s čolnom vred brez sledu izginil. Boje se, da je utonil.

— Dr. Riboli pride pred sodišče. Znan zagrebški odvetnik dr. Josip Riboli sedi

v preiskovalnem zaporu, kjer ostane do glavne razprave. Proti njemu je naperjenih 10 ovadb zaradi sleparij s hranilnimi knjižicami, glasečimi se okrog na 300.000 Din. Dr. Riboli se je pečal s takimi sleparijami obroma.

— 14 dni peš, da bi videla sina. V vas Vrace blizu Zenice je prišla te dni k Salihu Čančari. 80letna starica iz Hercegovine, ki je pripovedovala, da hodi že 14 dni peš in da je namenjena v Doboj, ker li je sin obljubil, da ji pošlje denar, da ga bo lahko obiskala v Bački. Kmetje so ji zbrali nekaj denarja, da se je lahko odpeljala naprej z vlakom.

— Toča v Banatu. V sredo zvečer je napravila toča v Banatu veliko škodo, posebno v vinogradih. Nekateri vinogradi so popolnoma uničeni.

— Še o nesreči na Skrlatic. Ponesrečeni sedmošolec France Leonič (ne Lešnik) je odšel pretekli teden s sošolcem Edvardom Valentičem v Triglavsko pogorje. Pri plezanju na Skrlatic se je odtrgala skala in je z njo vrel strmoglavil v prepad 120 metrov globoko. Pokojnik France je bil rojen 10. decembra v Borovljah na Koroškem. Bil je zelo puden dijak, znan pa tudi kot izredno smel plezalec. Pokojnikovo truplo so prepeljali Kranjske gore v Celje, kjer bo pogreb 17. iz mrtvašnice mestnega pokopališča.

— Nesreča. V Krtni je padla na 5-letnega Andreja Majdiča, sina hišarja, truga za pesek in mu zlomila desno nogo. Fantka so prepeljali v ljubljansko bolnico.

— Z nožem v hrbet. V neki gostilni v šiški je sročil nastala huda rabuka med katero je nekdo sunil delavca Albina Drovala z nožem v hrbet in ga lažje poškodoval. Droval je moral v bolnico, kjer so ga obvezali in je že lahko odšel domov.

— Velik naval na aeroplan. S Sušaka poročajo, da so bila zadnjih 10 dni v aeroplanih na progi Zagreb - Sušak vsa mesta zasedena. Nekateri potniki so rezervirali sedeže že več dni vnaprej. Tudi na drugih zračnih progah je promet vedno živahnejši. Zato je družba za zračni promet odredila, da pridejo v promet še posebni avijoni po isti tarifi. Družba bo poskušala, da bo ustrezno vsem, ki hočejo potovati s aeroplanom.

— Oče po nesreči ustrelil sina. V vasi Čelopec blizu Tečeva je delal na polju Saban Zamborović, na sosedni njivi pa Džemal Ajrunović in njegov 19-letni sin Ibriz. Oče in sin sta spila s Sabanom zaradi vode in Ibriz je navajal nanj se sekati, ki se je pa snela in Saban je ostal nepoškodovan. V naslednjem hipu je potegnil oče revolver in začel streljati, pa je zadell po nesreči svojega sina naravnost v srce. Ena krogla je zadela tudi Sabana, ki je bil pa lahko ranjen. Pograbili je motiko in ubil Džemala tako, da sta obežala na polju mrtva oče in sin.

— Kožuhovina pelerina temnorjave in bele barve se je izgubila na poti med Novim mestom in Šmarjeti. Kdor jo najde, naj jo proti nagradi odda žandarmeriji v Novem mestu.

Zobozdravnik
DR. A. PRAUNSFIS
zopet redno ordinira

Iz Ljubljane

—lj Na ribjem trgu vlada še vedno mrtvilo. Izmed morskih rib je bilo danes samo nekaj kilogramov sardelic in sardel, ki so jih prodali že pred 8. prve po 14 Din, druge po 20 Din. Rečnih rib je bilo tudi samo za največje prijatelje rib, ki jih je pa zdaj zelo malo. Če bi bilo povpraševanje po ribah vsaj tako živahno kot navadno, bi trg ne bil dovolj založen tudi z rečnimi ribami. Naši ribiči, ki love na Ljubljanici, preživljajo težke čase. Zaradi regulacije Ljubljanice je voda zaprta ter za ribolov previsoka. Iz nje ribe ne plavajo v potoke, kjer so sicer voljni ribiči, zato ne morejo nikjer ribam do živega. Morali bodo potrpeti do pozne jeseni, ko bo zopet odprta voda. Zdaj je tudi težava z ribolovom, ker so svetle noči. Danes so prodajali največ kline in platinke, ki so po 15 Din kg. Bilo je tudi nekaj lipanov po 40 Din, ki jih nekateri cenijo še bolj kot postviri, ki so po 50 Din. Tudi ščuk nihče mnogo ne kupuje, čeprav so se gospodinjice včasih kar trgale za nje. Prodajajo jih po stalni ceni, po 30 Din. Precej je bilo rečnih rakov, ki pa niso bili posebno veliki, a so poceni, po 2 Din komad. Zabij kraki so bili precej tolsti, najlepši 1,75 Din par. Kdor se zadovolji samo s pokušanjem žabice, je lahko kupil drobne krake po 50 par komad.

—lj Razpored zgradarine za leto 1933 je v smislu čl. 131. zakona o neposrednih davkih z dne 8. februarja 1926, razgrnjen na javni vpogled davčnih zavezancev pri tukajšnji davčni upravi. Ljubljana. Vodnikov trg 5-I soba 3 od dne 7. do 14. t. m. O ugotovljenih davčnih osnovah in odmerjenem davku bodo davčni zavezanci posebej obveščeni s plačilnimi naglogi, proti katerim bodo imeli pravico pritožbe.

—lj Cvetlični korzo in beneska noč na kopalšču na Ljubljani. Vsi, ki imate čolne, prijavite se za tekmovalje pri cvetličnem korzu in beneski noči. Prijave sprejema kopalšnica blagajna na Ljubljani. Nagrade bodo po trije najlepši ozraščeni in po trije najlepši razsvetljeni čolni. Začetek cvetličnega korza je v soboto ob 6. uri zvečer. Začetek tekmovalja razsvetljenih čolnov pa ob 8. uri zvečer. Od 5. dalje bo igrala na kopalšču kopalška godba.

—lj Lepi dobinki Vas še vedno čakajo in sicer na veselici Šentjakobskega pevskega društva, ki se je morala zaradi slabega vremena minul nedeljo, preložiti na to nedeljo, 6. avgusta in se vrši na vrtu g. Marenčeta na Dolenjski cesti. Prijazno vabljeni vsi!

—lj Uprava okrožne strelske družine v Ljubljani, obvešča vse članstvo, da se poslavljajo njen aginli član br. polkovnik Novakovič: zato poziva vse br. strelce in njih soproge, da se udeležijo v soboto 5. avgusta ob 8. uri zvečer v hotelu »Miklič« (nasproti glavnega kolodvora) v dvorani (v kleti), kjer se je vršilo v zimskem času sobno streljanje — sestanka, da z bratom polkovnikom prebijemo še par uric pred njegovim odhodom in skupnem razgovoru. — Vabimo najljubše tudi vse brate z-

nanjih strelskih družin, katerim je bil g. polkovnik vedno dober svetovalec in prijatelj! V soboto 5. avgusta vsi strelci k »Mikliču«, da stisnemo br. polkovniku Novakoviču roko, predno zapusti naše vrste!

—lj Hitlerjevci izzivajo tudi po Ljubljani. Iz občinstva nam pišejo: Zadnje čase se kar po vrsti pojavljajo v Ljubljani razni mlajši ljudje, večinoma dijaki iz Avstrije in Nemčije, ki prav izzivalno agitirajo za Hitlerja in se postavljajo s svojimi kljukastimi križi. Tako sta se tudi včeraj pojavila dva taka hitlerjevca med kopalci na »Spic« in se vedla tako izzivalno, da so nekateri kopalci zahtevali intervencijo policijskega stražnika. Izzivalca sta jo med tem popihala. Kakor pravijo, je v Ljubljani okrog 20 do 30 hitlerjevcev, ki romajo po Sloveniji in hrabre tukajšnje Nemce, češ, naj se malo potpre, da jih bo Hitler skoraj odrešil. Oblasti naj tem obževalcem kljukastega križa posvetijo malo več pozornosti.

—lj Zidariji se pojavljajo zadnje čase češče na naših ulicah. Ne grade sicer novih palač, pač pa barvajo in krpajo pročelja hiš, ki so že začela kazati rebra. Vendar obnavljajo tudi fasade, ki niso najslabše. Zunanost mnogih hiš kar kriči po zidarjih. Te dni barvajo pročelje dvonadstropne hiše na vozaču Prečne ulice in Sv. Petra ceste.

—lj Samaritani in samaritanke krajev, nega odbora Rdečega križa v Ljubljani se vabijo na sestanek, ki bo v torek 8. avgusta ob 7. dvorani Okrožnega urada. Predaval bo primarij g. dr. Blumauer o enem najpomembnejših poglavij prve pomoči: »Prva pomoč pri nujnih trebušnih boleznih in poškodbah«. S seboj je prinesli uniforme v čistem stanju. Vabljeni so tudi vsi člani Rdečega križa in njih znanci.

Zobozdravnik dr. Milan Perko do 15. avgusta ne ordinira. 316-n

Pri pomanjkanju teka, kislem vzpehanju, slabem želodcu, leni prebavi, črevesnem zastajenju, napinjenosti, motnjah presnavljanja, oprtju, srbečici osvobodil naravna »Franz Josefov« voda telo vseh nabranih strupov gnolobe. Ze stari mojstri vede o zdravilnih sredstvih so priznali, da se »Franz Josefov« voda obnese kot povsem zanesljivo sredstvo za iztrebljenje črevesa. »Franz Josefov« voda se dobi v vseh lekarnah, drogerijah in specialnih trgovinah.

Iz Trbovelj

— Vaje Strelske družine. Tukajšnja Strelska družina je sklenila, da se strelske vaje ne bodo vršile več ob nedeljah popoldne, marveč ob četrkih od 17. ure dalje. V tem času imajo posamezni instruktorji v streljanju dežurno službo.

— Dela na banovski cesti v Podmeji naglo napredujejo. Sedaj je na tej cesti zapoleženih že 180 mladih fantov, ki so prej brezdelno pohajali in postopali po trboveljski in hrastniški dolini. Sedaj pa so vendarle dobili toliko zaželeno delo in zaslužek. Vendar se pa že sedaj z nekim strahom vprašujejo, kaj bo na zimo, ko bo delo na tej cesti nemogoče? Vsekakor bo treba že sedaj misliti tudi na oskrbo naših brezposelnih na zimo. Sredstva za brezposelnost kuhinjo gredo h koncu, treba bo najti nova sredstva, da bi se brezposelnosti, če ne bodo mogli v zimskih mesecih pri javnih delih delati, oskrbovali v brezposelnih kuhinji. Kr. banska uprava je dovolila nov kredit v znesku Din 100.000.— za dela na banovski cesti v Podmeji, kar je vse hvale vredno, ker bodo naši na tej cesti zaposlitev vsaj najpotrebnejši za nekaj mesecev, dokler bo pač dopuščalo vreme. Zeleti bi pa bilo, da se čim prej zgrade v Podmeji oziroma v Marija Reki stanovanjske barake in ustanovi tudi kuhinja za delavce, ker je pot iz Marija Reke v Trbovlje in nazaj, ki jo morajo sedaj delavci napraviti vsak dan, le malo prodolga, tako da prihajajo delavci že utrujeni na delo, kar je gotovo v kvar delu — Delavci v Podmeji so zaprosili, da bi se jim zvišala urnina za izvršeno delo, gradbeno vodstvo pa je smatralo za primernejše, da nudi delavcem večje zaslužke z uvedbo akordnega dela, kjer koli je to mogoče. S tem bodo delavci nedvomno nekaj več zaslužili, kar jim bo koristilo šele, ko bodo imeli na mestu kuhinjo in bivališče.

— Cesta bo močno razširjena, kajti merila bo okrog 6 m, posekan pa bo še ob straneh ceste širok pas gozda. Na pobudo proti Savinjski dolini bodo presekane mnoge sedanje strme serpentine ter regulirane z novimi lahnejšimi vzponom, kljub temu pa bo cesta znatno krajša od stare. Vsekakor pomeni rekonstrukcija ceste Trbovlje-Savinjska dolina veliko pridobitev tako za rudarske revirje, kakor tudi za naše kmetijstvo v Savinjski dolini, še bolj pa za razvoj tujeskega prometa v naših krajih, saj smo bili doslej kakor odrezani od severa.

— Nogometne tekme za prehodni pokal NSZ se pričnejo že v soboto popoldne ob 16. uri na igrišču SK Trbovlje. Prva dva se spoprimeta SK Amater in SK Trbovlje, nato pa SK Dobrna in SK Retje. V nedeljo popoldne ob pol 9. uri pa bo odločilna bitka za kongresni pokal. Prva nastopita v borbi premaganka kluba prejšnjega dne, nato pa zmagovalca. — Za te tekme vlada med tukajšnje športno publiko, osobito med mladino, veliko zanimanje.

— Dopusti. Te dni so odšli na dopust rudniški ravnatelj g. ing. Franta Loskot, ki ga nadomešča rudniški višji inšpektor g. ing. Jan Hamra, obratovodja vzhodnega okrožja g. inž. Pavel Vrbič, ki ga bo nadomeščal g. ing. Malovrh, in obratovodja dnevnih kopov Dobrna, Neža in separacije g. ing. Otmar Petrič, ki ga nadomešča g. inž. Lojze Dular.

— Delitev moke zamudnikom. Oni upravičenci-rudarji, ki pri zadnji delitvi moke niso prišli po moko, naj se zgleda v ponedeljek v Glazuži, kjer se bodo razdelili zamudnikom še ostanki. Oni, ki bi v ponedeljek po moko iz prve ali druge delitve ne prišli, izgube kasneje pravico do nje.

Dober svet.

— Gospod doktor, grozen nahod imam. Kaj naj storim?
— Priporočam vam storiti to, kar je storil maršal Radecky kadar je imel nahod.
— Kaj je pa delal?
— Kaj je delal? Hm... vsekoval se je.

Besedo imajo naši čitatelji

Po podražitvi vožnje s tramvajem

Naša Maloželezniška družba je prišla do poznega spoznanja, da je prinesla podražitev vožnje na progi pošta-St. Vid obratni efekt. Namestu polnih vozov za primerno ceno vidimo prazne vozove z visokimi cenami. Pogosto sta v vozu samo vozač in sprevoznik, zlasti od remize naprej proti St. Vidu. Ljudje kar izstopajo in nadaljujejo pot peš po kilometru daleč v obe smeri, ker ne prenoso dvakratnega plačila v teh hudih časih pri pomanjkanju gotovine. Na tramvaju pa se vozijo le ljudje z mesečnimi kartami, ki se vozijo seveda le zjutraj in zvečer in ki jih podražitev ni prizadela. Obrtniki se pa raje poslužujejo koles, ker so izračunali, da pri dvakratni dnevni vožnji od remize v Šiško ali Ljubljano, kar stane dnevno 12 Din, zaslužijo kolo v štirih mesecih.

Prav tako je pa tudi ljubljansko občinstvo postalo apatično napram dvojni ceni, če se hoče peljati v St. Vid in le malo je družinskih očetov, da bi z veseljem plačali od mitnice do Dravelj za 6-člansko družino 36 Din, pri povratku v nočnem času pa celo 42 Din, ker za ta denar dobe pri pešizletu že dobro južino. Občina Zg. Šiška, krajevna organizacija JNS, kakor tudi časof. se je na to dejstvo večkrat opozorilo Maloželezniško družbo, toda naletelo je na gluha ušesa. Želimo, da bi ravnateljstvo napako uvidelo in cene vožnje primerno znižalo.

Potrebna remedura

Pred dnevi sem prejel od neke praške gospodarske organizacije jubilejni spis, delo krasno po svoji opremi in izdelavi. Brezplačno seveda. Delo je bilo sicer nevezano, vendar težko 2,7 kg. tako, da je bilo poslano kot zavoj po spremnici. Ko sem dobil spremnico, se je je držal velik carinski obračun, da moram plačati 26.25 Din za carinske postavke te knjige, ki mi je bila poslana gratis in franko. Rekel sem si, če je carina, naj bo. Toda po pazljivšem pregledu sem opazil take obračune:

carine Din —

poslovna dažbina " 0.30

kaldmrina " 0.20

azija na carinske dažbine " 5.—

taksne marke " 11.75

taksa za ocarinjenje " 5.—

otkupnina " 2.—

tantijema " 2.—

Skupaj Din 26.25

Samihi pristojbin brez vsakršne carine je treba plačati Din 26.25, zato, ker je carinska oblast odvila paket in pogledala, kaj je notri. Če bi bila pa knjiga samo nekaj dkg lažja in bi bila poslana kot tiskovina, bi vseh teh stroškov ne bilo. Ali je to prav? Na tak način se bo vsa naša država obdala s kitajskim zidom in nihče ne bo hotel sprejemati niti darovanih knjig. Res bi bilo potrebno nekaj remedure v tem postopanju, da bo stvar pravična in pravilna. Merodajni faktorji, zganite se!

Prižadeti.

Pereča zadeva

Z Jesenic nam pišejo:
V zgornjem gorenjskem kotu so Jesenice največje in najvažnejše središče. Tako rekoč žila in srce zgornje Gorenjske, kar se industrije in prebivalstva tiče. Vse teži nekoliko proti Jesenicam. Toda kljub vsemu temu imamo okrajno glavarstvo in davčno upravo za vso zgornjo savsko dolino v Radovljici, lahko bi rekli na skrajni meji te doline, dotično so Jesenice tudi zemljepisno nekakšno središče: sodišči sta pa kar dve: za Jesenice in višje ležeče kraje sta sodišče in notar v zgornji Kranjski gori, za poleg Jesenic ležečo občino Gorje (tudi za naselje Pod Mežaklo, ki je dejansko Jesenice in ima tu tudi pošto), dalje sko Jesenice in ima tu tudi pošto), dalje sko Koroško Belo itd. je pa sodišče v Radovljici. Vsi prebivalci z böhnijske proge se morajo voziti n. pr. skozi Jesenice še štiri postaje nižje in na sodišče i na davkarijo i na sresko načelstvo i k notarju i k zemljiški knjigi. Pomislimo samo, koliko izdatkov imajo ljudje s tem! In jeseniški prebivalci morajo za vsako malenkost ali v Radovljico ali v Kranjsko goro. Pa sodišče ima vsaj dvakrat mesečno uradni dan na Jesenicah, drugi uradi pa še tega nimajo. Za vsako potrdilo, za vsake vrste vstopnice, za vsak vpogled, za vsako pojasnilo je treba v Radovljico in dati — če nič manj — pol dne in Din 14 za vlak. Spominjamo se kakšno romanje je bilo letos zaradi kolesarskih prijav v Radovljico in koliko škoda bi trpelo naše gospodarstvo na tem, ko bi se ljudje ne organizirali in bi nekateri njih odposlanci ne prinesli po nekaj sto prijav za kolesa. Koliko dnin bi n. pr. jeseniški delavci izgubili!

In take stvari se ponavljajo kar naprej. Te dni je spet ena taka. Pred jeseniško cerkvijo (kaj smo še na vasi?) in na občinski razglasni deski so naznanili tole: št. 3309. Razglas! Po naročilu dravske finančne direkcije v Ljubljani se pozivljajo davčni zavezanci, da se zgleda do 25. julija t. l. med uradnimi urami pri davčni upravi v Radovljici in da prinesejo s seboj davčne knjižice, pobotnice in poštne položnice, da se zamore ugotoviti pravilna knjižba plačanih zneskov. Jesenice, dne 20. julija. Po naročilu odposlanca dravske finančne direkcije, Torej čujte ta poziv. Je zelo nenasen in če ga doslovno vzamemo, bi moralo romati okrog 3000 jeseniških davčnih zavezancev v Radovljico, da pomagajo davčni upravi spraviti nje knjigovodstvo v red. Kdo bo to plačal, povejte! Kdo bo kril izgubljene dneve? Kdo bo kril vzne stroške? In k vsemu temu je na Jesenicah zaradi tega razglašja zdaj veliko razburjenje med ljudmi, kajti večina ljudi sploh ni vedela zanj, ker ne hodijo pred cerkev poslušat razglasov, v dnevnih listih, ki imajo vsi jeseniške rubrike in poročevalce, pa o tem ni nič bilo. Kdor je za ta razglas vedel, pa ni bil na jasnem, koga menijo v razglasu kot davkoplačevalca, ali vse, ki plačajo n. pr. pridobitno, rentnino, zgradarino, družbeni davek in podobno. In tretji je razglas tak, da se ne ve, je-li ta zglaštev obveza in prisilna, ali pa samo za onega, ki želi svoje račune urediti. Eni ljudje se boje globe in kazni, ker niso bili pred cerkvijo in tudi ne v Radovljici, dru-

gi zabavljajo nad tako lahkomišelnimi objavami, tretji se pa jeze, da oblast napram davkoplačevalcem ni dovolj uvidevna, ko menda nekaj davčnih uradnikov veliko lažje pride na Jesenice, kakor pa nekaj sto ali celo nekaj tisočev jesenških davkoplačevalcev v Radovljico.

Res. treba bo urediti to jeseniško romanje v Radovljico in Kranjsko goro, to je iz centra na dva tečaja, tako da bo prikladno za vse. Dajte urade tja, kamor spadajo in kjer jih ljudje potrebujejo.

Eden za mnoge Jesenčane.

Več podjetnosti in uvidevnosti

V Zagrebu so zaradi krize znižali ceno pljuvanja na ulicah na 2 Din, v Beogradu pa je ostala še vedno stara tarifa, namreč 150 Din. V Zagrebu so torej bolj praktični po onem znanem pregovoru: malo zaslužka, mnogo prometa. In pravijo, da občina prav dobro zasluži, kajti si navzlic težkim časom marsikdo še vedno lahko privoši tako nedolžno zabavo, kakor je onegavno pljuvanje. V Beogradu so stvar uredili na procenite in dobi kakopak tisti, ki je pljuvalca prijavil, primerno nagrado. Tam torej agenti tekaajo za ljudmi, čim kdo zakašlja, ker pričakujejo, da bo tudi pljunil, kajti imajo tudi Srbi to lepo navado. Pa pride tako agent za človekom na konec Beograda in tam ubogi preganjani pljuvalec pljunek požre ali pa pljune v robec. Agent se pa obriše pod nosom. Zalostna mu majka.

V Ljubljani te lepe navade še nimamo in ni še nikomur prišlo na misel, da bi služil denarce s to lepo meščansko zabavo. Lahko bi stvar uredili prav poceni, da bi bilo kljub prepovedi pljuvanje še vedno vsakemu omogočeno, mesto pa bi lahko stopilo v vrsto onih modernejših, ki jim ni pri srcu svoboda pljuvanja meščanov. In ko smo že v času vseh mogočih omejevanj, naj bi morda vseeno naše domače merodajne oblasti prepovedale to lepo kranjsko navado vsaj v naši prestolnici Ljubljani. V vlakih je sicer stvar prepovedana, pa sem že lani omenil tehten odgovor sprevoznika, ko sem ga opozoril na kmetiča, ki je kadil čedro in pljuval i kaj bi mu, ko pa je kmet. Če pa pljune gospod, je sprevoznik zopet v zadregi, ker je dotični pač gospod. V mestu je stvar drugačna in bi ne smeli razlikovati gospodov od kmetičev. Včasih se ti postavi gruča pobalčnikov na vogal in pljuje in kadi, da je veselje. Pa imamo v mestu protituberkulozno ligo in še bogsigavci kako se občestvo vseh takih družic imenuje, toda ni še nikomur prišlo na misel, da bi kaj ukrenil proti pljuvanju po mestu, ki je pri nas prav lepo razvito. Če že ni merodajnim gospodom tuž za pljuvanje, naj bi vsaj iz čisto materialnih razlogov določili tozadevne kazni. Kdor že hoče biti pujske, naj bo, toda naj plaša svoj užitek. Mogli bi ceno pljuvanja nastaviti tako nizko, da bi jo mogli v pravem pomenu besede imenovati narodno. Pa bi trgovina gotovo uspevala, kajti smo Kranjci ustvarjeni za nalašč in bi potem še rajši pljuvali.

Enako kočljiva zadeva kakor s pljuvanjem po ulicah, je tudi z neke vrste uradnimi, oziroma javnimi poslopji, kamor se lahko meščan po potrebi: unakne. Zagrebški »Jutarnji list« je pred dnevi objavil vest mestne občine, da so ji javna stanovišča vrgla v enem letu 17.000 Din čistih dohodkov, ono na Jelačićevem trgu pa samo 7.000 Din. Ljubljanskim občinskim očetom pa tak lep zaslužek ni prav nič mar in smo morali pri tromostovju čakati kar celo teden, ko bi že dotlej lep denar lahko zaslužili, kakor v Zagrebu. Ker meščani niso ravno preveč zaprti, bi lahko občina malo bolj racionalno izrabila njihove potrebe, kakor t. delajo v Beogradu in Zagrebu. V Zagrebu je bil promet, kakor je isti časopis poročal, celo tako odličen, da so podaljšali policijsko uro v takih lokalin do 11. ponoči. V Ljubljani pa se tam vrata zapirajo s kurami in je potem meščanom sila nerodno. Spominjam se primeru pred leti ko je neki gospod ponesnažno ulično svetilko in bi zato lahko imel največje neprijetnosti, če bi se ne bil legitimiral s — poslansko imuniteto. Pa ni bil revež niti triv, aji nikjer v bližini ni bilo kočljivega poslopja. Pri ras sploh kaže, da imajo samo nekateri ožji deli mesta tozadevne privilegije, dočim je v drugih delih dovoljeno vse.

Mesta občina bi lahko poleg lepih obačnih kioskov zgradila ponekod še kioske z dvema nišama, ker bi potem nekaj spravila v svoj blagajno, po mestu bi pa ne mogel tako pogosto srečavati ljudi obupanih »brazov« kakopak bi morala sprejeti tudi napake: za gospode in za dame, kajti v »vek« splošnega demokratizma tak napak ne odvrata več duhu stvarnosti. Zadan, a so je namreč prečeto nekaj neprijetnega tam pod Tirčijem. Stražnik je zalotil ub

A. D. Emery:

137

Dve siroti

Roman

— Uganili ste. Samo pazite, kaj vam povem: stavl sem, visoko sem stavil... Stavl sem, da bo moj prispevek mladima zaročencema najbolj dišal...

— No, zdi se mi, da moja pašteta iz prepelice in...

— Naša pašteta bo nedvomno izvrstna, toda to je samo upanje, a jaz hočem imeti zagotovilo. Kaj pa, če bi še kdo prinesel tako pašteto...

— Moja bo boljša, — je odgovoril Balandier ponosno.

— Toda kaj, če bi jo prinesel baš od vas...

— Tristo vragov! — je vzkliknil Balandier, — nade bi bile enake!

— In če bi mi prišlo na misel prinesiti namestu ene paštete kar dve...

— Štiri...

— Bi bila nada na njegovi strani, — je odgovoril Balandier, — in nobenega sredstva ne vidim...

— Jaz pa poznam zanesljivo sredstvo.

— Kakšno?

— Poslušajte dobro.

— Poslušam.

— Svojo nečakinjo imam zelo rad, a v Nemaničih imam posestvo, ki ga imam enako rad.

— Posestvo, — je dejal trgovec začuden, — ne razumem dobro, kaj je skupnega med našim posestvom in...

— In vašimi paštetami?

— Ne, gospod Picard; saj sploh nisem razumel, kaj mislite.

— Dobro, poslušajte torej.

Potegnil je iz žepa vitez namenjeno pismo, rekoč:

— Če bi v pašteto spretno skrili to-le ljubko posestvice...

— Posestvo v pašteto...

— Skratka, če bi obstojal moj delež iz vaše paštete in iz posestva, ali ne mislite, da bi mu dala mlada zaročenca tisočkrat prednost pred vsemi drugimi? Ali ne mislite, da bi stavo dobili?

— Seveda bi jo dobili, gospod Picard... Samo malo zmotili ste me morda... Razumel bi pašteto v posestvu... toda posestvo v pašteti...

— Ne, ne... tega sploh ne razumem...

— No, dobro, prijatelj, izrazim se jasneje in razumeli me boste.

Izročil je Balandieru pismo, namenjeno vitezcu de Vaudreyu, rekoč:

— Posestvo je tu...

— Torej... to je...

— To je darilna listina moji nečakinji.

— Več ne potrebujem... Zdaj pa že razumem... Uganil sem vašo misel... Listino hočete skriti... v...

— Že razumem... Pašteta v posestvu... to se pravi... ne, posestvo v pašteti... Da, gospod Picard, da, vaš prispevek bo sam odtehal sto drugih, in stava je dobljena.

— Nobenega dvoma ni o tem, toda hotel bi... rad bi, da bi bilo prese-

nečenje popolno... Rad bi, da bi se ne pokazalo moje darilo takoj, čim odpro pašteto...

— Nič lažjega, gospod Picard; spraviva listino v dober pergament in namestu da bi jo položila na vrh paštete jo položiva v sredino... To je takoj narejeno.

In tako je Balandier tudi storil.

— Ko je prišla določena ura, je Picard najel izvoška in oborožen s šestimi steklenicami dobrega vina in

slavno pašteto se je napotil k svojemu prijatelju Rumignacu.

Ječar je že komaj čakal njega, staro vino in pašteto.

Vemo, da je prebrisani Picard navezil ječarju, da ga vitez nima posebnostno rad, ker baje ve, da je Picard gos-

boko udan svoemu prvemu gospodarju, policijskemu ravnatelju.

Da bi se mu naklep posrečil, je moral Picard ohraniti ječarjevo zaupanje.

Zato je z njim znova popival in sicer še bolj, ker mu je bolje dišalo drago vino, ki naj bi ga Rumignac shranil. In videč, da je ječar že do-

volj razgret, je dejal:

— Zdaj gre za to, da pripravite viteza tako daleč, da sprejme moje pašteto.

— In nočete, da bi mu povedal, da mu jo pošiljate vi?

— Smatra me za svojega sovražnika, vam pravim; toda med mojimi sorodniki je... lepo dekle...

— Ah, cigan! — je vzdihnil Rumignac že močno pijan.

— Dragi Rumignac, — je dejal Picard resno, — saj sem že rekel, da gre za mojo sorodnico, za dekle iz rodbine Picardov.

— Res je, oprostite, gospod Picard, — se je opravičeval ječar.

— To dekle, ki je moja nečakinja, je tudi sodojenka gospoda viteza.

— Njegova so...

— Da, sodojenka, gospod Rumignac; gospod vitez ima v žilah kri...

to se pravi ne, mleko Picardov, in kot sodojenec je vitez de Vaudrey zelo naklonjen moji nečakinji; ljubim jo nežno, mojo nečakinjo, in če mu porečete, da ga ona prosim, naj sprejme in poje to poslastico, sem prepričan, da se bo dal prepričati.

— Torej mu pa porečem...

— Recite mu, da mu pošilja pašteto dekle, ki ga neizmerno ljubi, njegova sodojenka, gospodična Henrika.

— Henrika...

— Gospodična Henrika Gerardova... moja nečakinja.

— Velja, gospod Picard, takoj grem k jetniku. Upam, da se bova kmalu videla.

— Bogme, priseči bi ne mogel, — je odgovoril Picard na videz ravno-

dušno... K vitezmu če bi mi gospod grof naročil, naj osebno izročim njegove- mu nečaku pismo...

— Osebnost to mi baš navada, — je pripomnil Rumignac.

— Mislite?

— Pisma pošiljajo navadno guvernerju Bastille, ki jih izroča jetnikom sam ali pa po svojih uradnikih.

— Navadno že mogoče; toda navadno ne piše jetnikom policijski ravnatelj.

— To je res.

— In če bo hotel gospod grof sam pisati svojemu nečaku, kakor je hotel davi...

— To bo prav lahko storil; zadostuje, da je na pismu pečat gospoda policijskega direktorja.

— Ah, zadostoval bi pečat... to si velja zapomniti, — je zamrmral sam pri sebi Picard, ki je hotel na vsak način priti do zaprtega viteza.

Na glas je pa pripomnil:

— No, dragi Rumignac, sporočil bom gospodu grofu vaše opozorilo in... če bo hotel pisati vitezmu... se bova kmalu videla po vaši želji.

Picard je izgovoril te besede nekoliko ironično.

Picard je odhajal ves srečen, kajti zdaj ni več dvomil, da bo Roger zvedel za vsebino pisma, skritega v pašteto.

Tudi Eskimom je vroče

Poleti pritisne v polarnih krajih huda vročina — Solnce sije poleti noč in dan

V zelo vročih dneh misli človek ne-hote na polarne kraje, kjer bi se lahko ohladil in osvežil. Prehuda vročina človeka izžrepa in zato ni čuda, da misli na hladne kraje. Proti mrazu se človek lahko zavaruje s toplo obleko in zakurjeno sobo, proti vročini pa ni razen hladne vode učinkovitega sredstva in človek jo pač mora prenašati. Toda tudi v polarnih krajih bi ne našli pravega zavetišča pred vročino, kajti tudi tam je v poletnih mesecih vroče, včasih je vročina še neznošljiva, kakor pri nas v srednji zemljepisni širini. Pri nas se nekoliko ohladimo vsaj ponoči, v polarnih krajih pa pripeka solnce neusmiljeno noč in dan, ne da bi zašlo.

Kratko poletje v polarnih krajih odgovarja približno našemu juliju. V tem času pritisne tako huda vročina, da kaže toplomer na solncu celo 40 stopinj C. Edino zavetišče pred pripekajočimi solničnimi žarki najde Eskimo v svojem iz kože narejenem šotoru. Pa tudi v šotoru je strašno vroče in od vročine izmučeni Eskimi si komaj sproti brišejo potne obraze. Tudi robc, ki si z njimi brišejo pot, so iz kože morskih galebov, in sicer iz neustrojene; koža se rabi kar s perjem.

Aujok, kakor imenuje Eskimo svoje leto, je čas, ko zažari skrajni sever v čarobnem sijaju barv. Od večnega snega utrujene in često oslepljene oči si nenkrat odpočijejo in ozdravijo od pogledu na sveže zelenje, razprostirajoče se daleč naokrog. Na širnih livadah prilezejo iz zemlje med svežim zelenjem modre in rumene rože, a v hladni, osvežujoči travi se skrivajo arktične ptice in sede skoraj nepremično v svojih gnezdih. Miši in progaste veverice skačejo sem ter tja in se prav nič ne zmenijo za mlade volkove in bele lisice, ki se igrata na zelenih livadah.

Odvetnice v Franciji

Odvetnic je v Franciji v primeri z drugimi državami izredno mnogo in go-di se jim vsaj v gmočnem pogledu dobro. Značilno je, da je med njihovimi klienti mnogo več moških, nego žensk. Mnoge francoske odvetnice so se specializirale za poedine panoge prava. Neka pariška odvetnica je kapaciteta na polju mednarodnega prava in odvetniški izpit je položila ne samo v Franciji, temveč tudi v Angliji in v Nemčiji. Pariški sodrudični nekega nemškega lista je pripovedovala iz svoje prakse zanimiv primer.

Učitelj francoščine v Erzerumu je bil takoj po svetovni vojni aretiran, ker je bil osumljen vohunstva. Zaprl so ga, tako da ni imel nobenega stika z zunanjim svetom. Njegova žena je bila ostala v Franciji in dolgo ni vedela, kaj je z možem, ker ji ni nič pisal. Pozneje je pa s pomočjo erzerumskega francoskega konzulata zvedela, da so njenega moža aretirali in odpeljali neznan kam. Trajalo je več mesecev, predno so ugotovili, kam so ga odpeljali, in zopet več mesecev, predno je mogel osumljenec dokazati svojo nedolžnost in se vrniti v Francijo. V preiskovalnem zaporu je pa tako trpel, da je kmalu umrl in žena je ostala brez sredstev.

Obrnila se je na omenjeno pariško odvetnico, ki je posredovala pri mednarodnem sodišču v Haagu, kjer je vložila odškodninsko in rehabilitacijsko

Poleti zapusti Eskimo svojo sneženo kolibo, izkopano globoko v snegu, ki jo solnčni žarki kmalu izpremeje v moker, brezoblični kup, in se preseli v šotor iz živalskih kož, kjer živi sicer veselo, toda naporno in trdo življenje. Poleti mora izrabiti vsako minuto, da zbere dovolj živil za zimo, delati v hudi vročini pa ni posebno prijetno. Ker je v polarnih krajih skozi vse poletje dan, ker teme tam poleti skloh ne pozna, Eskimi tudi dobro ne vedo, kdaj morajo hoditi spat in ravnanje se samo po telesni utrujenosti. Njihovi otroci se igrata na solncu tako dolgo, da jih vročina izmuči in omami, potem pa zaspe in matere jih prenese v šotore. Za obleko Eskimi poleti ne skrbijo, ker hodijo nagi. Nagota Eskimov je poleti nekaj samo ob sebi umernega in nihče se za to ne zmeni. Koplejo se Eskimi tudi nagi in ko jim je neki misijonar prigovarjal, naj bi oblekli kopalne obleke, so se mu začeli smejati, češ, saj bi se nam obleke v vodi zmočile.

Čeprav so sani spravljene blizu obale, psi niti poleti nimajo počitka. Celi oblaki moskitov gonijo severne jelene na otoke in Eskimi gredo za njimi. Velike kose mesa severnih jelenov, navadno težje od psa samega, vlačijo psi več milj daleč. Proti koncu julija se solnce vedno bolj nagiblje k obzorju in začenja polagoma zahajati. Dnevi se krčijo, noči rastejo, oster mraz popali rože in travo, vse porumeni. Ptice in severni jelene krenejo v južnejše kraje. Kmalu zapade prvi sneg in Eskimi začno graditi zimske kolibe. Kratka doba arktične vročine, poletje polarnih krajev, je končano. Nastane dolga, ostra zima, življenje v prosti naravi neha in Eskimi se umaknejo v svoje snežene kolibe, kjer prezime.

tožbo proti angleški vladi, ker je bilo v času, ko je bil učitelj v Erzerumu aretiran v rokah angleške vojske. Haaško razsodišče je tožitelji ugodilo in ji prisodilo znatno odškodnino.

Druge pariške odvetnice so zagovarjale pred poroto vdovo Hamme, ki je vrgla svojega otroka skozi okno, dalje morila svoje žene in svojih otrok Bour-naisa ter večkratnega morilca Dansea. Neka druga pariška odvetnica je edina ženska, ki je morala kot zagovornica nekega morilca po določbah francoskega prava spremljati svojega klienta na morišče pod giljotino.

Živ model vrgel skozi okno

V nedeljo dopoldne je priletelo skozi okno v I. nadstropju hiše št. 25 v Dobovi ulici v Budimpešti nago dekle, ki je padlo med mimoidoče na hodnik ter obležalo nezavestno s težkimi notranjimi poškodbami. Madžarski listi poročajo, da je policija spoznala v nagem dekletu Barbaro Vighari, ki stanuje s svojo starejšo sestro v isti hiši v skupnem gospodinjstvu s slikarjem E. Biszom. Barbara je služila slikarju za model, obenem je bila pa njegova ljubica.

Na policijo so povabili tudi slikarja, ki je izjavil, da je bila Barbara zelo razburljiva in histerična, pa je v trenutku silne razburjenosti sama skočila skozi okno. Slikarjevo trditev je pa ovrgla

Barbarina sestra in pozneje tudi dekle samo, ki je izpovedalo, da je ravnil slikar z njo zelo surovo, a v kritičnem času je navah na njo in jo prisilil, da se je slekla. Ko je poklicala svojo sestro na pomoč, se je tako razjezil, da jo je zgrabil in vrgel skozi okno. Slikarja se seveda aretirali in izročili sodišču.

Najhujši strup

Najbolj strupena snov, kar jih poznamo, je strup toksin, ki ga izdeluje organizem bacillus botulinus. Botulinus je zelo hudo zastrupljenje, ki se konča navadno s smrtjo. To zastrupljenje nastane, če jemo pokvarjeno meso, klobase, prekajeno meso, konzerve, šunko, na kateri so omenjene bakterije, povzročitelji botulizma. Ta mikrob raste brez kisika, to je anaerobna bakterija, zelo trdoživa in za hrabna, ker nikakor ne izpreminja zunanosti ali okusa jestvine. Strup, ki ga izdeluje ta mikrob, je tako učinkovit, da zadostuje vzeti v usta zastrupljen kos jestvine in ga takoj izpljuniti, pa je človek kljub temu zapisan smrti.

J. B. S. Haldane je izračunal, da bi zadostovalo okrog 30 kg tega strupa, pa bi lahko pokončali z njim vse človeštvo. S kuhanjem tega strupenega strupa ne uničimo. Ker pa more živeti bacil samo tam, kjer ni kisika, naletmo nanj večinoma v konzervah, ki niso bile dovolj sterilizirane, predno so jih zaprli. V Ameriki je bilo že sto in sto zastrupljen s konzerviranimi sočivjem. Bacillus botulinus se ne da dokazati, pač pa se dajo dognati njegovi medcelični produkti (toksini), ki so zelo strupeni, in sicer v izlužnjavi ali izžopani vsebini želodca ali črev, če jih pravočasno preiščemo.

Iz Metlike

— Čudno postopanje. V nedeljo je železniška direkcija zopet ukinita izletniški vlak v smeri Ljubljana - Karlovce, pa so tako bili prizadeti vsi dolenski in beo-kranski kraji. To zelo škoduje našim kra-jem, pa tudi železniški direkciji sami, ker so ljudje izgubili zaupanje v dolenski izletniški vlak. Pripetilo se je, da je moral več izletnikov izlete v naše kraje odgoditi, ker pač nihče nikdar ne ve, bo li vozil izletniški vlak ali ne. Prekinčena teh vlakov pa bo razumljivo slabša v škodo železniške direkcije, ker se nihče ne sme danes na ta izletniški vlak več zanesati. Mislimo, da ni najbolj umestno vedno v prid drugim žrtvovati naš dolenski izletniški vlak, dočim vsi drugi redno vozijo, ker bo tako ta vlak vedno pasiven. Kako naj se sploh izletniki odločijo za izlete v lepe dolenske in beo-kranske kraje, ko pa jim vedno preti nevarnost, da se železniška direkcija v zadnjem hipu vlak ukinita? Taki primeri se kaj pogosto ponavljajo, pa je bil ukinitelj vlak tudi ta-krat, ko je črnomeljski Sokol proslavil 25-letnico svojega obstoja in zato je ostalo mnogo udeležencev in izletnikov. Našim lokalnim čimteljem je pa tudi vsako delo zelo oteženo, ker pač ne morejo nikesar prirediti zaradi negotovosti, niti računati na obisk drugih gostov, ki je za propagando naših krajev najbolj važen. Prosimo železniško direkcijo, naj ne prakticira več tega v škodo sami in vsej Dolenski in Beo-kranski, ker so vsi ti kraji že itak povsod prikrajšani, pa ni prav, da ravno sedaj v sezoni ne vozijo niti izletniški vlaki k nam. Noben izgovor glede slabe frekvence ne more držati, ker bo končno direkcija vsemu sama kriva, našim krajem pa bo odvzeto še ono malo prometa, kar so ga lokalni čimtelji z naj-večjimi napori in pomočjo naših časopisov dosegli.

Človek je krona stvarstva samo tedaj, če je njegova krona misel.

PROSPEKTE

PLAKATE

TISKARNA IZVRŠUJE RAZLIČNE TISKOVINE, ČASOPISE, DIPLOME, REVIIJE, VREDNOSTNE PAPIRJE, KOLEDARJE, SREČKE, KNJIGE I.T.D. ENOBARVNI IN VEČBARVNI TISK, PISMA, RAZGLEDNICE, SLIKE, OSMRTNICE, OVITKE, JEDILNE LISTE, CENIKE, VIZITKE, RAČUNSKE ZAKLJUČKE, POROČNA NAZVANILA IN VABILA

TISKOVINE

KATALOGE

NARODNA TISKARNA
LJUBLJANA, KNAFLJEVA ULICA 5

SIMPATICO GOSPODICO
mlado in ljubko, išče radi prijateljstva in tovarštva mlajši, situiran gospod. — Ponudbe na upravo »Sl. Narod« po možnosti s sliko pod šifro »Simpaticna 3053c.

TRGOV. POMOČNIK
obenem tudi šofer, išče službo. — Satler, Gornja Radgona. 3070

OTROŠKO VARUJINJO
veščo nemščine, sprejem. — Dr. Milutinović-Radivojevič Vukovar. 3073

Pleskarsko in sobnoslikarsko delo

izvršuje najsolidneje in po najnižjih cenah

IVAN GENUSSI

IGRIŠKA ULICA 10

TELEFON ŠT. 2267

Najnovejši modeli avokoles, otroških in igračnih vozčkov, prevoznih triciklov, motorjev in silvalnih trojev. — Velika izbira. — Najnižje cene. — Cenik franco.

TRIBUNA F. B. L., tovarna dvokoles in otroških vozčkov, URBANA, Karlovaška cesta št. 4.

Specijelni entel oblek

azuriranje, predtisk, najhitrejša postrežba, najfineše delo pr

Matek & Mikeš Ljubljana

polet hotels strukelj

Vezenje raznovrstnih monogramov, perla, zaves, pregrinjav, antljanje, izdelovanje gumbic. Vseled najmodernejše ureditve podjetja — najnižje cene.

Mali oglasi

Vsaka beseda 50 par. Plača se lahko tudi v znakih. Za odgovor znakom! — Na vprašanja brez znakov ne odgovarjamo. — Najmanjši oglas 5.—

PRODAM

SODI

od tiskarske barve se prav poceni oddajo v Narodni tiskarni. 3160

DOMACE SALAME

prvovrstne, samo pri I. Buzzolinu, Ljubljana, Lingarjeva ulica (za škofijo). 3158

Modna konfekcija

Najboljši nakup

A. PRESKER, LJUBLJANA, Sv. Petra cesta 14 11/T

TABORNIKI

Prodaj malo rabljen šotor (prostora do 5 oseb). — Ogleda se: Rožna dolina, Cesta I, št. 9 (pod Rožnikom). 3167

KUPIM

KUPIM KOZARCE

za vlaganje sočivja. — Ciglič, Ljubljana, Mestni trg št. 11. 3171

STANOVANJA

250.— DIN MESEČNO stanovanje 2 sob, kuhinje in pritlikin — oddam takoj. — Naslov v upravi »Slovenskega Naroda«.

PREPROSTO SOBICO

na Viču ali v Rožni dolini išče gospod. — Ponudbe na upravo »Sl. Narod« pod »Čistost

ZA GOSPODA SE IŠČE

prazno ali opremljeno sobo za november na Aleksandrovi cesti. — Pismene ponudbe pod »Snažno 3165« na upravo »Sl. Narod«.

TRISOBNNO STANOVANJE

v II. nadstropju, Slomškova ulica in dvosobno brez kuhinje za samca ali pisarno — se takoj odda. — Več pri kamnoseku g. A. Vodniku pri Glavnem kolodvoru v Ljubljani. 53/L

ŽENITVE

POROKE VSEH STANOV

posreduje najdiskretnije in zelo vestno ter razpošilja pro-

spekte in daje informacije proti nakazilu 10.— Din v poštah

znakah: »Rezore«, zavod za sklepanje zakonov, Zagreb, pošta 3. 3119

POROKE

posreduje solidno in najdiskretnije ter razpošilja pro-

spekte in daje informacije proti odškodnini Din 10.— v poštah

znakah: »REZOR«, zavod za sklepanje zakonov, Zagreb, pošta 3. 52/L

RAZNO

štirisedežen prodam. — Solman, Celje. 3067

VSA EVROPA

rabi FLOOR VOŠILO za parkete in linoleum (Floor parket metle, politura, rokavice. Mo-

scalus čudovito jajce proti mo-

ljem. Zahtevajte pri vašem trgovcu. — Jelodvor, Ljubljana, Gosposvetska cesta 8. 50-L

STROJEPISNI POUK

med počitnicami se vrši vsak dan od 6. do 9. ure zvečer. —

Začetek 3. avgusta. Vpisovanje od 1. avgusta in dalje vsak dan od 6. do 1/2. ure zvečer. Tečaj za začetnike in izveščance. — Šolnina znižana. CHRISTOFFOV

UČNI ZAVOD, LJUBLJANA, Dombranska cesta 15. 3015

Klavirji!

Pianini!

Kupujte na obroke